

ئادىل تۇنباز

باستانلىرى

ئېلكىتاب تۈزگۈچى: ئابرال

مۇندەر بىچىرى

3.....	ئېلکتاتپ تۈزگۈچىدىن
4.....	قەشقەردىكى يەرشارى
26.....	ئەركەكلەر قېنى سىلەر؟
59.....	سۈزۈك سەپەر.....

ئېڭىتىپ تۈزگۈچىدىن

قەدىرىلىك تورداش ! سز توردىن چۈشۈرۈپ كۆرىۋاتقان ئاتاقلىق ياش شائىرىمىز ئادىل تۇنیيازنىڭ بۇ بۇ ئېڭىتىبايغا شائىرىنىڭ ئۈچ پارچە داستانى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، بۇ داستانلار بىلىك، سۇمۇرغۇ، ئەسىرىم قاتارلىق ئۇيغۇر مۇنبەرلىرىدىن كۆچۈرۈپ ئېلىنغان بولۇپ، تورغا يوللىغان تورداشلارنىڭ ئىسمىنى ئەسکەرتەلمىگىنىم ئۈچۈن كەچۈرۈم سورايىمەن.

بۇ داستانلارنىڭ كىلىش مەنبەسى ئېنترىنت بولۇپ، ئېڭىتىپتىكى بارلىق ئەسەرلەرنىڭ ئاپتۇرلۇق هوقۇقى ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى كۆز قاراشلار ئەسلى ئاپتۇرغا مەنسۇپ. بۇ كىتاب پەقەتلا شەخسىنىڭ قىزىقىشى بويىچە تۈزۈلۈپ، پەقەتلا ھەۋەسكار دوسلارنىڭ پايدىلىنىشى ئۈچۈن تورغا يوللاندى. بۇندىن سىرت ئېڭىتىپنى سودا ياكى باشقا ساھەدە ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. ئەگەر ئاپتۇرنىڭ ياكى نەشر هوقۇقىغا ئىگە ئورۇنلارنىڭ رۇخستىسىز سودا ياكى باشقا ساھەلەردە ئىشلىتىپ، بىرەر مەسىلە كۆرۈلسە بارلىق ئاقۇھەتكە ئىشلەتكۈچى ئۆزى مەسئۇل بولىدۇ. ئابراڭ ئېڭىتىپ تارقىتىش بىلۈگى هىچقانداق مەسئۇلىيەتنى ئۆز ئۇستىگە ئالمايدۇ.

ئەگەر سز ئاپتۇرلۇق هوقۇقۇمغا ۋە ياكى نەشر هوقۇقۇمغا دەخلى قىلدىڭىز دەپ قارىسىڭىز بىزگە ئېلخەت ياكى ئۆچۈر ئارقىلىق ئەسکەرتىپ قويغايسىز. بىز سىزنىڭ ئەسربىڭىزنى ئىمكانىيەتلىك يېتىشچە توردا تارقىتىشنى دەرھال توختىسىز.

ئېلخەت ئادرىسىمىز: abral@live.cn ياكى abral@live.com

ۋە ياكى بىۋاسىتە ئابراڭ ئېڭىتىپ تارقىتىش بلوگىدا سۆز قالدۇرسىڭىزمۇ بولىدۇ. بىزنىڭ ئادرىسىمىز:

<http://ilkitap.blogbus.com>

ھۆرمەت بىلەن : (بىلىك - ئىنتىل) ئابراڭ

تۈزۈلگەن ۋاقتى: 2009-يىلى 2-ئاينىڭ 1- كۈنى .

<http://ilkitap.blogbus.com>

قەشقەردىكى يەرشارى

«داستان»

(1)

سالام ئۇيغۇر دېگەندە قۇياش،
سالام ئۇيغۇر دېگەندە تارىخ،
قەشقەر شەھرى ئوخشار قەسرگە.

يۇلتۇزلار پە رۋاز قىلار تاكى سەھەردى،
پە سىللەر پە رۋاز قىلار دەرە خىلەردى،
بۇ شەھەر پە رۋاز قىلار چۆچەكلەردى.
بۇ يەردىكى ئادەملەر
پە رۋاز قىلار يۈرەكلەردى.

ئات قوشۇلغان

قىزىل سايىۋەنلىك مەپە
تاكى سەھەردى ئۆتتى يېنىمدىن،
جىرىڭىلىتىپ قوڭغۇرۇقىنى.
سېۋىتتىنى قويۇپ بېشىغا

گىرده سېتىپ يۈرگەن بىر بالا
تاڭ سەھەردە ئۆتتى يېنىمىدىن.

قۇشلار،
هارۋا،
سۇمبۇل چاچلىق ئايال،
يەنە بىر ئايال،
كۆز،
ئەتلەس كۆڭلەك،
ساقال،

تاڭ سەھەردە ئۆتتى يېنىمىدىن.

مەن

كىشلەر چاي ئىچىۋاتقان،
مۇڭدىشۋاتقان،

يۈتەلگەن،
چەينەك جوغىسىنى
پىيالىگە تەڭكۈزۈپ
چاي قۇيغان،

چاي شامىسىنى پۈژەۋاتقان،

كىشلەر بىر - بىرىگە بېقىپ
گەپلەشكەن،
سەنلەشكەن،

قايناق بىر چايخانا ئالدىدىن ئۆتكەچ،

<http://ilkitap.blogbus.com>

كىملىكىمنى بىلىندۈرمەستىن
ئوغۇرىلىقچە كۆيۈپ يۈرۈمەن.
كۆچىدىكى ھەممە نەرسىگە
قاراپ - قاراپ يەنسلا تويىماي
نۇرددەك ئۇنىسىز سۆيۈپ يۈرۈمەن.

سۆيىمەن

ئاي نۇردا تۇرغان ئاق تېرەككەرنى،
جمجىت تۇرغان كۆلەڭىسىنى،
ئېرىپ كەتكەن كۆلەڭىسىنى.
سۆيىمەن سېنتەبرىدە ياغقان يامغۇرنى،
ماي يولدا جىم ياتقان يامغۇرنى،
ئۇنىسىز يىغلاۋاتقان يامغۇرنى.
ئەينەككەرنىڭ سۇنوقلۇرىغا
نۇر مارجىنى چاچقان يامغۇرنى.
سۆيىمەن مەسچىتتن يانغۇچىلارغا
خۇدانىڭ قوللىرىدىن ئاققان يامغۇرنى.
سۆيىمەن ئۇندىكى قارنى، شامالنى.

چىملىقلاردا، ئېرىق بويىدا
سازاڭ تېرىپ يۈرگەن باهارنى.

12 - ئايىنى، 12 ئايىنى،

چوڭ كۆچىنى، خالتا كۆچىنى،
تلەمچىنى، پالچى ئايالنى،

تەشتهكلىك، تەشتهكسز دېرىزىلەرنى،
سېنى ھەم ئۇنى.

سوئىمەن
ملايدىدىن بۇرۇنقى
ۋە كېيىنكى تارىخنى،
سوئىمەن تارىخنىڭ كەلگۈسىنمۇ.

بېكەتتە
بايا ماڭا ئەنجۇر ساتقان چال
(ئۇنتۇپ قالغان بولسا كېرەك)
ئەنجۇر ساتتى يەنە بىر نۆۋەت.

بارلىقنى بىلمەس ئۇ مەندە
ئەنجۇردىنمۇ شېرىن مۇھەببەت.
تونۇش مەن بۇ مۇھەببەت بىلەن
تونۇشلارغا، ناتونۇشلارغا،
كۆچدىكى ئاپتوبۇسلارغا.

ئۇزۇن يوللۇق تېلېفون سىمىدەك
تۇتىشارمەن مۇھەببەت بىلەن
قەشقەردىنمۇ يىراق جايىلارغا.

لاتۇيىگە، فرانسييىگە،

شىمالىي قۇتۇپتىكى ئېسکىمۇسلارغا،
ئاق تەنلىكلەر ئارىسىدىكى
يۇلتۇزلىق كېچىدەك ئۆچمەس نېڭىرغا.

ئاتلانتك ئوکيان بويلىرىدىكى
غار غالىغا، بېلىقچى قىزغا.
يىراق چىلى ئورمنىدىكى
يېنىك، جىمچىت ئاي نۇرلىرىغا.
سۇ ئۇستىدە كەچكى شەپەق
قىزىلگۈل بولۇپ ئېچىلىپ قالغان
گۇڭۇمىدىكى نىل دەرياسغا.
مهن بۇ كىچك زېمىندا تۇرۇپ
تارىم دەرياسىنىڭ دولقۇنى بولۇپ
كېتەلە يىمەن دېڭىزلارغا قوشۇلۇپ.

مهن

ئالتاي ئورمنىدىكى بىر يۇلتۇز بولۇپ
بېرەلە يىمەن پەلەستىنىك ئايالغا
مەھبۇبىنىڭ قەبرىسىنى يورۇتۇپ.

مهن

بەخت تىلە يىمەن ئەيسا تىلىدا
كرېست كۆتۈرۈپ يېرۇسالىپەمغا
كېتىۋاتقان ياش يەھۇدىيغا.
مهن تەكلىما كاننىڭ تومۇز پەسىلەدە
سالام بېرىمەن قۇمنىڭ رەڭىدە،
ياۋروپانىڭ يېشل رەڭىگە.
هاۋا بولۇپ كۈلۈمسىرە يىمەن

كەڭ زېمىننىڭ ھەممە يېرىنگە.

مەن نۇر چېچىپ تۇرغان بىر چېكت،
يەر شارىنىڭ خەرتىسىدە.

قەشقەر

ماڭا ئوخشاش كىچىك بىر شەھەر.

(2) ھېيتگاھ بازىرى

جمەجىت يۈرەكتەك

جمەجىتقىنا مەسچىت مۇنارى.

كۆز

سوْزلىيەلە يىدىغان كۆز.

خۇدا

بەندىسىز خۇدا.

دۇنيا

ئېغىزى بار دۇنيا.

ناخشا

ئېپىتىلمىغان ناخشا.

ھېيتگاھ بازىرى ئالامەت بازار،

ئۇيغۇر ئۇيغۇرغۇغا قىستىلىپ بارار.

ئاشقلار گۈل ئالغىلى كېلەر،

كۆزسۈزلەر كۆز ئالغىلى كېلەر،

سوْكۈتلەر سۆز ئالغىلى كېلەر.

ئەرلەر جانى سېتىپ نان ئالدۇ،
 ئۇسما سېتىپ ئالدۇ ئايال.
 يىگىتلەر يۈلىنىپ رساتىكىلارغا
 يات بىر شەھەردە تۇرغانغا ئوخشاش،
 كۆزىتەر ھەممىنى بىپەرۋا، قىپىاش.
 بىر بۇۋاق كوچىغا چىقار يالىڭاچ،
 چوڭلار ئۆرە - تۆپە بولۇپ تۇشمۇتۇش
 شۇ ھامان كىيدۈرمەك بولار ئۈستۈاش.
 قاراڭغۇ شائىرنىڭ تەسەۋۋۇردا
 ئادەملەر يۈرىكىدىن كۆرۈنەر قۇياش.
 ھېيتىگاھ مۇنارى،
 ئۇنسىز دۈپۈلدەۋاتقان
 يۈرەككە ئوخشاش .

(3) ساقنامە

بىر توب ئورۇق پەرسىتىلەردىك
 مەغرۇر بىزھەم،
 بىچارە بىزھەم.
 توختىماي جىرىڭلار كۆڭۈل تېلىپۇنى،
 ئېھ، ئۇنى ئالغىلى چىقمايدۇ ئادەم ...
 قات - قات غېرىپلىق
 مىڭلىغان سۈپسۈزۈك ئادەملەر ئارا ...

ئۇزاتقىن ساقى

تولدۇرۇپ قەدەھكە دەل - دەرەخلىەرنى،

يامغۇرنى، پاتقاڭنى، ئاينى.

قەشقەرنىڭ ئاي تۈغان كۆچلىرىنى،

ئادەملەر مىغىلداب تۇرغان بېكەتنى.

توشقوزۇپ ئەسەبىي قىزغىنلىقىڭغا

بورانى قەدەھكە سالغانىدەك سېلىپ

ئۇزاتقىن لېپمۇ لىق قەدەھنى ماڭا.

ئۇزاتقىن ئەسەبىي قىزغىنلىقىڭنى ...

بىر نۆۋەت ئەپۇقل لوگىشۇناس،

بىزنىڭ ساقىمىز

ئۇزاتسۇن بىر قەدەھ بىمەنە خىيال،

غالجىرىلىق كەم بولدى بىزدە ئېھتىمال.

ئۇچرىتىپ قالساقلار ئۆز- ئۆزىمىزنى،

يۇمماقچى بولىمىز كۆزىمىزنى.

ئاجايىپ سۆلەتلىك روھىي كېسەللەر

ئۇستەلدى، كۆچىدا، ئېسىل كىتابتا

ۋە ياكى ئوقۇمۇشلۇق ئادەملەر ئارا

خىزىردىك يولۇقۇپ تۇرىدۇ دائم ...

قايتىمەن تەڭشىلىپ قاۋاچخانىدىن،

ئۇچىمەكتە يۈلتۈزلار،

ياندۇرغان شاملارمۇ سەن ماڭا ئاتاپ،

ئۆچۈشكە باشلىدى ئاستا پىلىلداب ...

قۇياش

قۇياشنىڭ كېسىك قۇيرۇقىدەك

ئۇچۇپ يۈرەر قاۋاچخانىدا ...

قاۋاچخانا

كالا كۆزلۈك جۇۋانىدەك

ئەركەكلەرنى قىلار مەھلىيَا.

شارابلارنىڭ خۇشبۇي بەرگىگە،

قەدەھلەرنىڭ ئوقتەك لېۋىگە،

يىغلاۋاتقان شامنىڭ كۆزىگە،

كۆمۈلدۈ ئەرلەرنىڭ تېنى.

- نە سەۋەبتىن ئىچتىڭ قەلەندەر؟

- بەك ۋاپاسىز چۈنكى ئادەملەر.

- ئىچمە يىلمۇ بۈگۈن،

- نېمىشقا؟

- ئىش هەققىمنى ئالدىم قولۇمغا.

- سىزچۇ ئەپەندى؟

- كىم ئىچىدۇ ئىچمە ي تارىخچى.

- سەنچۇ هوى بالا،

- چوڭلاردىن سورا ...

جان كەيپلىك، جانان كەيپلىك،

<http://ilkitap.blogbus.com>

تۈننىڭ قارا چاچلىرى

يۇتسىدا يە لپۇنەر ئىللەق.

كۆچىدىكى قاراڭغۇلۇقتا

يۇلتۇز قىزلار تۇرىدۇ كۈلۈپ.

سەن بىلمە يىسەن،

ئېتىڭ نېمە، ئۆيۈڭ قايياندا،

سەن بارمۇ - يوق مۇشۇ جاھاندا .

ئۇ خىلغىنىڭ يادىڭدا پەقەت

بىر كېچىدەك، بىرەر سائەتتەك،

بىر ئەسردەك، ئىككى ئەسردەك.

سەن كۆزۈڭنى ئاچقان ۋاقتىتا

كۆچىدىكى مۇنار ئۈستىدە

قىيسق قۇياش تۇرار ساڭگىلاب ...

گىرە سېلىپ ئاق كۆڭۈل يارغا،

يىغلىۋالغۇڭ كېلىدۇ راسا.

دۇستۇڭىنمۇ، دۇشمىنىڭىنمۇ

تىلىۋالغۇڭ كېلىدۇ راسا.

باي بولماقچى بولغان سودىگەر

ئەتلەس ساتماي سېتىش كېرەك مەي.

توي لە زىزتى مەيدە ئەمەسمۇ،

ئۇسىساڭمۇ ئىچىش كېرەك مەي.

يول سۈپۈرگۈچى

مەنسىپنى قۇتلار مەي بىلەن
بىر كۈچىغا باش بولغان كۈنى.

كاتتا ئەمەلدار،

ئەمىلىدىن ئايىرلىغان كۈنى
مەي خانىدا يىتتۈرۈپ قويار
ئۈزۈن يىللېق سالاپتىنى.

تەستىقلالىدۇ مەستلىكتە سوتچى
ئۆز - ئۆزىنىڭ جازا خېتىنى.

مەست دوختۇر

نېرۋا كېسەل كىرسە ئۇشتۇمتۇت
چېكىسىگە سۈركەپ قويار يود .
يېشىلەلمەي ئوغرى مەستلىكتىن
ئاپتوبۇستا دەلدەڭلەپ تۇرۇپ
يانچۇقلارغا ئۇزىتىدۇ پۇت.

مەي خانىغا كىرسە قەلەندەر

كۆرۈنىدۇ مەي خانا ئىچى

ئوردىسىدەك ئەڭ سېخى شاهنىڭ.

مەست بولغاندا ئاقىل تارىخچى

يىلناھىلەر مەست بولار بىر - بىر

تاپالمائىدۇ ئۆز تارىخىنى ...

سەن كېتسەن مەي ئىچىمەس شائىر

چوڭ شەھەردەن خىلۋەت دالاگا.

بۇلاق يېنىك شىلدىرلاپ تۇرار،
كە يېپ بولغۇڭ كەلمەس زادىلا.
سەن يىغلايسەن، ئوخشار تەبىئەت
باغرى يۇمىشاق ئاق دىل ئانىغا.

شەيتان
قەشقەردىكى قاۋاچخانىدا ...
(4) قۇشلار

پەسىللەرگە ۋەتهن دەپ يىغلار.
سەرسان شامال كۆتۈرۈپ يۈرەر
غازىڭىنى ئۆز ۋەتنىنىڭ.

غېرىبلىقتەك
ئېڭىز بىنا.
قوشنا ئۆيىدىكى ئادەم.
قام.

ئىككىنچى قېتىملىق ئۆرپ - ئادەت.
توي.

ناتونۇش دەپنە مۇراسىمى.
قۇشلارنىڭ يېشى.
ئەينەك غېرىبلىق.

قول يەتمەس ئىشىك.

كاربۇرات.

قاچقان ئۇييقۇ.

ئۇچۇق دېرىزىدىكى

ئاپئاق ساڭگىلاپ تۇرغان

ۋەتەننىڭ مۇزلىغان قولى.

غەم تولغان كۈلدان.

ئايروپىلان.

دېڭىز.

قۇشلارنىڭ يېشى.

ھەممە يەردە يات ئادەم.

مەيلى تۇر پارىزنىڭ گۈزىلى بىلەن،

يەنلا ئۆزۈڭنىڭ ئەمەستەك كۈلكەڭ.

ئەسلەيسەن نەم قىلىپ قول ياغلىقىڭىنى.

ۋەتەندا دەرىڭمۇ ئۆزۈڭنىڭ دەردى،

ۋەتەندا يىغاڭمۇ ئۆز تىلىڭ بىلەن.

مiliyonپر بوبىكەتكىن بەربىر يەرلىك

قەلەندەر ئالدىدا بىركەپەڭمۇ يوق.

ھەركىم باقلالايدۇ كۆزۈڭگە سوغۇق.

مەيلى سەن شاراب ئىچ ئالتۇن قەددەھتە،

بىر كۆپۈك چىقسلا ئۈستىگە لەيىلەپ

ئوقۇساڭ يېزىلغان ۋەتهن دېگەن خەت.
 بېرلىن ئاسىمندا كۆرسەن ھەركەچ
 جىمىكى يۈلتۈزدىن ئۇيغۇر كۆزىنى.
 مۇقەددەس بۇۋى مەريەم چېرىكاۋى
 كۆرۈنەرسەن ئۆسکەن تار كوچىدىكى
 كىچىك بىر مەسچىتتەك ئۇيغۇرۇڭ سالغان.
 ھەج قىلىپ مەككىگە بارساڭ مۇبادا،
 تۇيۇلار يۇرتۇڭدا قالغاندەك خۇدا.
 مۇبادا دوزاختا بولسىمۇ ۋەتهن،
 مەڭگۇ بىر مۇهاجر جەننەتكىمۇ سەن.
 ۋەتهن، ئاھ ۋەتهن،
 چرايىلىقتۇر ھەممە نەرسىسى،
 چرايىلىق ئۇنىڭ قايغۇسمۇ ھەم.
 گۆھەردۇر، ئالمىدۇر، خۇش پۇراق گۈلدۈر،
 ۋەتهن دالىسدا كۆرگەن توڭ تېزەك.
 ئەيسادۇر، مۇسادۇر يۇرتۇڭ ئادىمى،
 يات يۇرتتا تۇغقانمۇ تۇيۇلماس دوستتەك.
 ۋەتهن نىدە بىر ناتونۇش بالا
 يۈگۈرۈپ ئۆتكەن بولسا ئالدىڭدىن
 يۈز يىلدىمۇ چىقماس يادىڭدىن.
 تىلاپ سالغان بولسا ئىلگىرى
 ئۆز ئېلىڭدە ئۆز تىلىڭدا ئۆز؛

تاپالماسىن دۇنيادا ھازىر
 شۇ تىلدىنمۇ گۈزەلرەك بىر سۆز.
 شېئىرىنى ئوقۇساڭ بەزەن
 گېزىتىلەردىن پاز ياكى تاڭورنىڭ؛
 تېتىمايدۇ ساشا ئۇ قىلچە،
 ئۆز يۇرتۇڭدا ئېيتقان قوشاقچە.
 ئۇزاتقاندا ئەزرايىل بىر كۈن
 دەستە تىزىپ ئۆلۈم گۈلىدىن،
 سەن ئۆزۈڭە توقۇيسەن كېپەن
 ۋەتەندىكى خىياللار بىلەن.
 يات تۇپراققا كۆمۈلگە ندە سەن
 كۆمۈلدۈقە لېڭگە ۋەتەن ...

سېغىنغاندا قەشقەرنى
 چەت ئەلدىكى ھەربىر مۇھاجىر
 شۇنداق يازار خەت يازسا ئاخىر.

(5) چەكسىز نۇر

قەشقەردىكى ئاياللار
 قەشقەردىكى ئەرلەرنىڭ چۈشى.

تاپىنىڭ نۇر، قاناتلىرىڭ نۇر،
 كۆلە ئىگەڭىڭ نۇر، يوپۇرمىقىڭ نۇر،
 ئاۋازىڭ نۇر، خۇش پۇرىقىڭ نۇر.
 بارچە ئەرلەر چەكسىز سوزۇلغان
 قاپقاڭاراڭغۇ تاغ جىلغىسىدۇر.
 قەشقەر گويا ئورمانىلىق،
 سەھەر سېنىڭ ئىزىڭ ئەمەسمۇ؟
 ئويغا چۈكىسىڭ خىيالىڭ گۈگۈم،
 تۈن كېچىلەر چېچىڭ ئەمەسمۇ؟
 ئاڭلىنىدۇ خىلۋەت تېنىڭدىن
 شىلدەرىلىشى بۇلاق سۈيىنىڭ.
 تېنىڭ مۇنبەت ئېكىنزار گويا
 گۈل ئېچىلغان پۇتلۇرىڭ ئارا.
 سەن بولىسەن كىچىك ئالمىلىق،
 سەن گوياكى سۈزۈك مۇزىكا.
 سەن ئەرشىن چۈشكەن پەرسىتە،
 مەن ئۇيقوغا كەتكەن ۋاقتتا.
 سەن گوياكى بىر تال چۈمۈلە،
 مەنسى يوق خەت يېزىپ يۈرگەن.
 سەن گوياكى نامىسىز چىغىر يۈل،
 ئەرلەر دائىم ئېزىقىپ يۈرگەن.
 ئايال، ئەر ۋە كەچتىكى كاربۇرات،

يېنىك، پىنهان چېلىنغان بەدەن،
ئۇپرۇماس ساز، مەستخۇش مۇزىكا.
ئېھ، يالىڭاچ نومۇسچان خىيال،
ئېھ، ئۆزىنى يوقاتقان دۇنيا.
نەرە تارتقان قىلىچلىق ئەرلەر
قان ئىچىگە يىقلالار بىر- بىر،
قۇل بولىمىز ئاستا بەك ئاستا .
ئۇ بىر ئايال مۇلايم قاتىل،
ئەر ئۆلىدۇ نەيرەڭ بىلەنلا.
ئايال، ئېھ ئايال،
ئايال، ئايال، يوللاردا ئايال،
ئەبەدىلىك نۇرلاردا ئايال.
بۇ ئالەمنىڭ غېرىلىقىدىن
قۇتۇلۇشقا تاپالماي ئامال،
ساڭا موھتاج بولدۇم ئېھ ئايال.

بىر جۇپ گۈزەل ئالتۇن كەشنى مەن
كۆمۈپ قويىدۇم شېئىرىمىغا.
ۋە ئالتۇندىن ياساپ بىركىشەن
كۆمۈپ قويىدۇم شېئىرىمىغا.

غېرىلىقىنىڭ سوغۇق نۇرلىرى

<http://ilkitap.blogbus.com>

چاقناتماقتا مېنى خانە مده.

ئاھ، جىمەجىتلىق،

سەن بەك ئېغىر قىز،

مۇزلىغان تېنىڭ.

رەسمىدىكى ئايال چولپاننىڭ

كىيىمىلىرى نېپىز بەك نېپىز.

توساتتنلا مىدىرلاپ تامدا

يېشىۋەتتى باغرىدقىنى،

ئاندىن، ئاستا - ئاستا ...

بىر ئوغۇل بالا،

قوش قولىدا سقىما لاپ

ھېچكىشىدىن قىلماستىن ھاييا

ئانسىسى ئەممەكتە تازا.

چەكسىز ئايال.

يات مەدەنلىخەت.

ئىشكىسىز كوچا.

مۇنچىدىكى قىزنىڭ يوتىسى

نۇر چاچىدۇ ئەرلەر شەھرىگە.

سانسىزلىغان ئىزىمىز قالدى،

تالاي كەچتە ئاشۇ كوچىدا.

بەردىم گۈزەل كۆپ سۈكۈتلەرنى،

بىرلا سۆزنى بەرمىدىم ئەمما.
 ماڭغىنىمدا بىرگە سەن بىلەن،
 يوق تۇيۇلار ياكى سەن يا مەن.
 خىيال دەيمەن ئىشەنگۈم كەلمەي
 ئىككىمىزدىن بىرسىمىز جەزمەن.
 خىياللىرىم سەن ھەقىدىكى
 پارە - پارە سۇنغان ئەينەكتۇر.
 ئاۋازىڭ بار، يوقتۇر ھېچنپەڭ،
 بار پەقه تلا تala - تala نۇر.
 كۆزۈڭدە لىق بىركوزا سۇ بار،
 قېنىپ - قېنىپ ئىچىپ بولۇپلا
 چېقىۋەتكۈم كېلىدۇ دەرھال.
 بار سېنىڭدە نازۇك بىر يۈرەك،
 تەكچىدىكى جانان چىندەك.
 دەيمەن ھېچكىم تەگۈزمىسىۇن قول
 ئۇ چىنگە مېنىڭدىن بۆلەك.
 سەن مەن ئۈچۈن بىر پارچە شېئىر،
 ئىزدەيمەن ئۇنىڭدىن پىكىر،
 بار پەقه تلا تاتلىق ھېسسىيات.

قەشقەردىكى ئاياللار

ئەرلەر قۇرغان دۆلەتتە ياشار،

يوق مۇستەقىل پادشاھلىقى.
 چۈشۈرىدۇ تەختىن ئۇلار،
 ۋە شاھ قىلار خالىسا سېنى.
 بەرگەن چاغدا ئۇلار ھېسىيات،
 ئايلىنىدۇ ئەرلەر شائىرغا.
 ئېرىشىدۇ نوبىلغا ھەتتا.
 ئەگەر ئۇلار قىلىمسا ئىنساپ،
 ئايلىنىدۇ ئاقىل ساراڭغا.
 كىردى ئۆيگە ھارغۇن مۇئەللەم،
 چايىغا ئوخشاش ئىسىق بىر ئايال
 ئېلىپ كىردى پىيالىدە چاي.
 قايتى ئۆيگە كاۋاپچى يىگىت،
 ئاغىچىسى چىقىپ خۇش چىراي
 قوللىرىغا سۆيدى ئېڭىشىپ.
 رومان يازار يازغۇچى ئەختەم،
 ئورىگىنالىنى رەتلەپ خانىمى
 كۆچۈرىدۇ ياندا پەم بىلەن.
 ھەسەتلەنسە تارىخچى بوۋايم،
 مومىيىمۇ چېكەر بىرگە غەم.

كۆچا - كۆچا يەنە بىر كۆچا،
 بىرتۇپ ئايال چۈشكەن پاراڭغا.

- ئاڭلىلىمۇ چىرايلىق قوشنام،
 - گۈللىك، نېپىز قەغەزدەك ئىشتان
 - ئەنقەرەدە بۇپىتمىش مودا.
 - قىزنىڭ قېشى شالاڭمۇ نېمە؟
 - باردىلىمۇ ئاخشامقى توېغا.
 - چېچەن دېگەن ئاشۇ ئەخەمەق خەق،
 - تەنگە سىڭگەن نېنىنى يېمەي
 - ئۇرۇش قىپتو دەيدۇ يېقىندا.
 - ئەر چىقماپتۇ سەنئەتچى قىزغا.
- ...

غەمکىن شائىر يوللايدۇ سالام
پۇتكۈل قەشقەر گۈزەللىرىگە.
ھېيتىگاھتا نان تىلەپ يۈرگەن
يۈزى تارىخ مىسکىن مومايىغا.
لە ئىپۇڭچىغا، ئاشپەز ئايالغا،
ئۆپكە - ھېسب ساتقۇچىلارغا.
ئۇيغۇر شىپا خانىسىنىڭ
ئاياللار بۆلۈمىدىكى
ھەر بىر بىمارغا.

يول - يوللاردا كېتىۋاتقان
تۆت پەسلنىڭ باغچىسى بولمىش
گۈل بەدەنلىك قىز - جۇۋانلارغا.

سالام بېرەر ئوتتۇرا ئاسىيا،
سالام يوللار بىپاييان دۇنيا،
قەشقەردىكى قىز - ئاياللارغا.

* * *

مەپە ۋە سەھەر .
ئاق قاشقىلىق ئاتنىڭ كۆزىگە
چۆكۈپ كەتتى قۇياشلىق شەھەر.

ئادەم ۋە ئالەم
يارىتىدۇ ئۆز تارىخىنى
ئېقىپ كەتكەن يۈلتۈزغا قەددەر.

يەر شارىنىڭ بىر بۇرجىكىدە
نۇرلانماقتا قەدىمىي قەشقەر.

ئەركەكلەر قېنى سىلەر؟

«داستان»

(1) ئەرنىڭ غېرىپلىقى

... داۋاملاشماقتا

تېرىلەرنىڭ سىرلىدا،

ئادەملەرنىڭ نۇر ھالقىسىدا،

ئالەمنىڭ باش نۇققىسىدا.

ئەرلەر يۈزلەنگەن ئاپتاپىھەرسىتكە

ئاياللارنىڭ سەلتەنتى ئاستىدا،

داۋاملاشماقتا ...

جىنسىي ئاجىزلىقنى

داۋالاش توغرىلىق ئېلان،

ئوغرىلىقچە ئوقۇلۇۋاتقان

ئەركەكلەر ئارا.

نومۇسقا چىدىمىغان ئەركەك ئىتتىلار

ئۆزلىرىنى ئۆلتۈرۈۋېلىشقا

توبىلانغان مەيداندا شەھەرلەردىكى

داۋاملاشماقتا ...

ياشىمىسا بولمايدىغاندەك
كېتىۋاتقان كىشلەر ئارا.
ئەي ئەركەكلەر كۆرمىدىڭلارمۇ؟
ئەرلەر ھېچكىم ئەمەستەك
ئەر يوقتك تۆت ئەتراپىدا
بىخەتەر يۈرەر ئاياللار،
چۈش كۆرىدۇ ئاياللار ھەتتا،
ئوڭدىسغا يېتىپ كارىۋاتتا.
ئەركەكلەر، پاڭ بولدىڭلارمۇ
ئايالنىڭ ئاۋازىغۇ بۇ؟

ۋارقىراشماقتا

تەپتارتىماستىن يېنىمىزدىلا
يەتتە ياشتنى ئاشقان ئاياللار،
ئەڭ - ئەڭ نېپىز ئىچ كېيم بىلەن
ئاپتاك سۇنۇپ ياتقان ئاياللار.
خۇددى بىز بىلمەيدىغاندەك
قات - قات كېيم ئىچىدە
قىپىالىڭاچ تۇرغان ئاياللار.
ئەرلەرگە كۆز - كۆز قىلماقتا
شارقىرغان قوشنا مۇنچىدا.
ئۇلار بىزنىڭ ئۆيلىرىمىزدە.
ئۇلار بىزنىڭ گۈللۈكىمىزدە.

ئۇلار بىزنىڭ ئىشخانىمىزدا.

كېچە سائەت نۆلدىمۇ

خوتەن ۋاقتى بىردىمۇ

ئىختىيارىي مەۋجۇتتۇر ئايال.

ئايال مەۋجۇت تەكلىماكاندا.

ئايال مەۋجۇت ھەممە كاربۇراتتا.

جىمجمىتلىق ئايال.

سايمىز ئايال.

غېربىلىق ئايال.

قاتناش قائىدىسى ئايال.

ياتقان نۇر

ماڭغان نۇر.

تۆشۈك نۇر ئايال.

كىچىك ئۆي كىچىك ئايال.

چوڭ ئۆي چوڭ ئايال.

ئەپسانىلەرنى توقۇپ

دەرەخ يارتىپ

دەرەخ كاۋىكىدىن

قىز يارتىپ

ئېرىشىمەكچى بولغىنىمىزىمۇ

ئايالدۇر ئايال.

يەسەۋى ئۆز شېئىرىغا

چوڭقۇر كۆمۈپ قويغان يار

ئايالدۇر ئايال،

ئۇنتۇلدۇرۇپ

20 - ئەسربىنى

ئامېرىكىنى، توکيۇنى

دوھىمىزغا پەرۋاز قىلدۇرغان

ئايالدۇر ئايال.

ئايال! ئايال! ئايال!

جېنىم، جېنىم ئايال

قارغاش تەڭكۈر ئايال ...

ئەركەكلەر ئالغا!

ئەركەكلەر ھۇررا!

ئاپئاق ھور ئارىسىدا

بىلجىلىغان ئاياللار.

يېقىن يالىڭاچلىق،

ئۇياتچان ئەر،

سو تامچىسى

سارقىپ تۇرغان

پاچاقلار،

نەم چاچلار،

مەزىزلىك تەر پۇرىقى،

ئېگىز - ئېگىز ئەمچەكلەر،

مۇجۇپ - مۇجۇپ

ئېزبۇھەتسەڭ،

قوش تۇخۇمنى.

ئېزبۇھەتسەڭ،

سۇيۇق ئاپتۇر يازغان كىتابتنى

ئەڭ چرايلىق قىز پېرسوناژنى

ئەرگە تېگەي دېگەندە.

ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ سەن، تونۇش ئايال

بەش ياشلىق ئەر سۇنغان كەمپۈتنى

شالالاclarچە ئېلىپ يېگەندە.

ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ ھەممە كوچىدا

ساڭا بويىسۇنمىغان بەتبەختنى،

ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ لق بىر پويىزدا

ئاياللاردىن باشقىا ھەر خەقنى،

ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ

ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ ھاياجان بىلەن ...

- ئايال

ئەركەكلەرنىڭ ئۆلۈم مەيدانى.

- ئايال

ئەرنىڭ يېنىدا ياتقان

سۇت ئېچىشكە ئامراق
ئوماق بىر مۇشۇك.

ئايدىل -

بىنالارنى قاپلىغان
دېرىزىسىز غېربىلىق

ئايدىل -

ئالەم بىنا بولغان شۇ كۈنى
تۇنجى ئەرنىڭ بالياتقۇسى.

ئايدىل -

يىلان بېشى چاقنىغان ئەلدەن
خاقان ئولجا ئالغان جانلىق مال.

ئايدىل -

بويسۇنغۇچى خەلقىلەر
تەڭرىقۇتقا سوۋغا قىلغان مەلىكە.

ئايدىل -

كۈچتۈڭگۈر ئەرقەبىلىنى
بارا - بارا قۇل قىلغان

رەسمىي ئايال.

- ئايال

چۈشكۈنلەشكەن ئەر.

- ئايال

ئويغانغان ئەرنىڭ

تومۇردا ھۆركىرىگەن شر.

- ئايال

سەن بىلمەيسەن، بىلمەيسەن

سەن بىلمەيسەن ئەر دېگەن نېمە.

- ئەر

مەڭگۈ بىر ئايالنىڭ كىچىك بالىسى

- ئەر

يالغۇز قالغاندا

نىيتى بۇزۇلۇپ قاراپ قالغۇچى

چاك كەتكەن تامغا.

- ئەر

منىۋېلىپ ئۈستىگە ئاتنىڭ

ئوقۇق، پىنھان شەھەرلەرگە
بېسپ كىرگۈچى.

ئەر -

گويا تەننى بېسۋالغانىدەك
زېمىنلارنى بېسپ ئالغۇچى.

ئەر -

قان توڭۇشتن ھايىاجانلىنىپ
ئۆلۈملىه ردىن لەززەت ئالغۇچى.

ئەر -

نەيزىسىنى ئويىنتىپ
ئاياللار دۆلتىگە
يېتىپ بارغۇچى.

ئەر -

ئايال خاقانى
ئايال خەلقنى
ئايال يېزىقى كۆرۈپ
بوشاپ قالغۇچى.

- ئەر -

ئاياللارنىڭ دىندا
باليياتقۇ ياساپ چىققۇچى
مىڭ ئۆي ئۈستىسى.

- ئەر -

دىنغا كىرىش مۇراسىمدا
توب - توب خەتنە قىلىنغان خەلق،
ئات ئۈستىدە روھى سۇنغان سەركەردە
جەڭگۈۋارلىقى يوقالغان لەشكەر
مەن ئەمدى ئەر ئەمەس دەپ، ئويىلغان ئەر.

چۈشكۈنلەشكەن ئەر
تەسەللىگە موھتاج بولغاندا
سيلاپ تۇرسا بېشىنى ئايال
يوقاپ كېتەر ئىدى ئېھتىمال.

- ئەر -

خورلىسا بىر ئايال مۇبادا
بىرىدىلا غەزىپى قاينىغان بۇقا.

- ئەر -

ئايال تولۇق بىلىپ يەتمىگەن

مەڭگۇ ئۆچۈپ قالمايدىغان ئوت.

ئوت كەتتى ئوت!

ئوت كەتكەن چاغدا

ئەي ئاياللار، ئامال يوق ئەسلا.

ئامال يوق ئەمدى

ئەرلەر شەھرىدىكى ئايال پادشاھ،

ئۆلۈمگە تولغان قىزغۇن تەپەككۇر،

ئالەمگە تۇتاشقان جىنسى باركوجا.

كوجا قانۇنى

ئەتىگەنلىك گېزىت

ئەينەك غېرىبلىق

مەنسەپكە تەينىلەش

غۇۋا قىرغىنچىلىق

تام سائەتنىڭ سائەت توققۇزدىن

ساختىپەزىلەرچە بەش ئۆتۈشى

مەنسى مەخپىي جۇملەر

سولانغان توب - توب ھەرپىلەر

قانغا بويالغان ئامبۇرددەك يېزىق

قىيىن - قىستاققا ئېلىنغان تاۋۇش

باسمىخانا

سۇيۇق ئەترىگۈل

توك ئورۇندۇق

گوياكى نامەلۇم ئوکۇل ئۇرۇلۇپ
ساراڭغا ئايلانغان مەنىلەر تولۇق.

باسما زاۋۇتى

ھەرپىلەر توب - توب
مەجبۇرلانغان كىشىلەر
ئۇنتۇلدۇرۇلغان كىشىلەر
قۇياشنىڭ ئىسمى ئاستىدا
گويَا ئاپئاق مامكاپلاردەك
قۇرۇتۇلغان كىشىلەر.

تۇرپان موزىيىدىكى يالغانچى جەسەت
ئۆلۈكلەرنىڭ ئوردىسىدىكى
ناتۇنۇش ئادەمدۇر پەقەت.

تام سائەتنىڭ سائەت توققۇزدىن
ۋارقىرغاندەك ئاتمىش ئۆتۈشى.
چۈش كۆرگۈدەك لايمەلەنمىگەن
بويتاڭ ئەرنىڭ ياتىقى.

چۈش

چۈش كۆرۈشكە ئامراق ئەر ئۆچۈن
دائىم ئۆچۈق پاھىشەخانىدۇر.
چاقنار چۈشنىڭ دېرىزىسىدىن
هاسرىغان بىر ئايال بىلەن
ئۆلگەن بۇقا تېرىسى.

هۇجرا مدىكى قاراڭغۇلۇقتا

سېمىز غېربىلىق

پۇشۇلدىماقتا،

مېنىڭ ھۇجرا مامېنىڭ ئەمەس.

مېنىڭ ھۇجرا مامېنىڭ ئەمەس.

مېنىڭ ھۇجرا مامېنىڭ كۆچا ئەمەس.

شىلەپە ئەمەس،

بالياتقا ئەمەس،

شارقىراتما ئەمەس،

تۈرمە ئەمەس مەنلا سۇلانغان.

مەنسىزلىك.

كۈلدان.

ئۆلۈم قىزغىنلىقى قاپلىغان

ئەركەك شەھەر.

غېربىلىق.

توب - توب قۇشالارنىڭ،

مەخپىي سىزىقللىرى ئىچىدە،

يىغلاپ سالغان بۇۋاقلارنىڭ

پېچەتلەنگەن ئېغىزى ئىچىدە،

كۆچمەنلەرنىڭ پەلەمپەيلەردەن

خۇشال چۈشۈشلىرى ئىچىدە

ئەينەك ئۆيىلەردەكى پايانسىز

سۇنۇش تەنھالىقى ئىچىدە،
 « دىققەت! بۇ ئۆي ئەمەس ! »
 دېگەن خەت
 تاملىرىغا چاپلاپ قويۇلغان
 قورقۇنچلۇق ئۆيلىر ئىچىدە،
 چاشقاندىن قورقۇش كېسىلى بىلەن
 ئاھالىلىرى ئۆلۈۋاتقان
 شەھەر ئىچىدە،
 ئازابلانماسلىق
 ئۆرپ - ئادەتكە ئايىلاندۇرۇلغان
 ئۇلۇغ قەبلىنىڭ ئىچىدە،
 داۋاملاشماقتا ...

(2) ئەرنىڭ جۇغراپييسى

- ئۇستىمىزدىكى كۆك ئاسمان بىلەن ئاستىمىزدىكى قوڭۇر
 تۇپراق يارتىلغاندا، ئىككىسىنىڭ ئارىسدا ئىنسان بالىسى
 يارتىلىپتۇ ...
 « كۆلتېكىن مەڭگۇ تېشىدىن »

جۇغراپييە چېكتىلىك پەندۇر،
 ھەر بىر چېكتى بىر كىچىك ئەلدۇر،
 يەر شارىنىڭ خەرتىسىدە.

هالقىسىمان تاغلار يېنىدا
تاغل ئاتلار نۇر چاچار خىرە
لە يىلەپ يۈرگەن رەڭدار ئۇيقۇدەك.
پارقىرايدۇ يېشىل چېكتىلەر
يەر شارىنىڭ خەرتىسىدە.

خەرتىدىه ياتقاندەك يىلان
پويمىز يولى ئۇزۇن سىزىلغان.
ئېڭىزلىكلەر توپا رەڭ هامان.

بۇ دەرسىتە سۆزلەنگەن ئەلدە
ئىنچىكە يوپۇرماقلىق ئورمان ئىچىدە
ئاياللار بىلەن
چېتىشىدۇ،
پىت بېقىشىدۇ،
مەي ئىچىشىدۇ،
ئەر قەبلە.

دەرەخ ئاستىدا
بىر كوزا سەھەر،
سەھەر كېلەر چىشى بۆرىدەك،
بۆرە تۇرغان يېقىن ئەتراپتا
ئۇخلاپ قالغان بىر ئوغۇل بالا.

ئۇ بىلمە يىدۇ قەبىلىسىنىڭ

ئۆلگىنىنى، ئىسىق، بەك ئىسىق

ياتلار بېسپ كىرگەن يايلاقتا.

سەھەر كېلەر دەرەخ ئاستغا

كۆك يايلىق چىشى بۆرىدەك،

چىشى بۆرە كۆردى چۈشىدە

ئەڭ ئاخىرقى بىر ئوغۇل بالا

سييلار ئىدى يايلىنى ئاستا ...

چىشى بۆرە يۇمۇپ كۆزىنى

هایاجاندا باقتى ئەتراپقا ...

دۇنيا نۆل

ئاتلار نۆل

ئاياللار نۆل

ئەر قەبىلە تولدى ئوتلاققا.

ئەر قەبىلە كۆردى ئۆزىنى

ئانىسىنىڭ جىسمى يېنىدا.

ئانا

مەن كۆرگەن تۇنجى ئايالسىن

تۇنجى ئايال تەكلىماكاندۇر

تەكلىماكان دولقۇنلىماقتا

دولقۇنلىنىپ ئوينار كۆكىكى

كۆكىكىدە نۇر سزىقلىرى

سزىق سىزار ئاڭ بوشلۇقغا
بوشلۇق ئايال بوشلۇقى پەقدت
پەقدت ئوڭدا ياتقان قۇملىوقلا
يېتىلدۈرە رئەر قەبىلىنى.

ئەر قەبىلە قۇملىقنىڭ تېنى
تەن، ۋارقىراش، سۇ، بالىياتقۇ
تەكلىماكان.

لوپنۇر كۆلى.

قۇم دۆڭلىرى

قۇم دۆڭلىرى سىلكىنگەن كۆكىرەك،

قول ھەرىكتى، يوتىنىڭ ئىسمى

ئېچىلىپ - يېپىلىپ تۇرغان

ئاخىرى يوق تەن ...

كۆكىرەكىلەردىن يۇپىيۇمىلاق نۇر

قۇم دولقۇنى شارقىراتمىدۇر

ئېقىۋاتقان

ئايال چېچىدىن

ئاۋازىدىن، نەپەسىرىدىن

قولتۇقىدىن، يانپاشلىرىدىن ...

ئايالنىڭ يىرتقۇچلارچە

غەمزىسى بىلەن

ئامراقلىشار ئۆلۈمگە ئەرلەر،

بېسپ كىرىپ ياتلار يېرىگە
قان چاچىدۇ كۈن شولىسىدەك،
توبىلار ئارا ئىسىق - ئىسىق قان.
ئەڭ چىرايىلىق خوتۇنلار ئۈچۈن
شەھەرلەرنى قىلىدۇ ۋەيران ...

قۇمۇق

ئاستن - ئۈستۈن قىلىنغان جۇملە
بىرىنچى شەخسکە تەۋە بالىياتقۇ

قېلىن پېئىل

تۇتۇق ھاياجان

ئەرگە خىرس قىلغان ئايال

قۇم ئۈستىدە چاقنىغان شامال

دومىلىغان پىۋا شېشىسى

كاربۇراتتىكى ئايال

ماي ماشىنسى

ئىگىلەنگەن بالىياتقۇ

تىك قادالغان ۋىشكىلار

جىددىي ھەرىكەت

نەملەشكەن سۈئىي بۇرغىلار

شىلىمىشق نېفت

يوشۇرۇن ئېڭى ۋارقىرغان ئەر ...

ۋۇجۇددا تەكلىماكاننىڭ
 لوپنۇر كۆلى قۇرىدى بىردىن،
 ئايال ياشار سۇنىڭ ئىچىدە،
 ئايال ئۆلەر سۇ ئاپىتىدە،
 ئەرلەر چاقنار سۇ ئەتراپىدا،
 ئەر قۇترايدۇ قۇرغاقچىلىقتا،
 سۇ باسقان شەھەر
 تۆت ئەتراپقا ياماشماقتا سۇ
 كىچىكلەشكە باشلىدى ئەرلەر.
 پەلەمپە يىدىن نايىناقلاب چۈشۈپ
 قوزغىماقتا ھا ياجىنىمنى
 ئىشخانىدىن چىقىۋاتقان سۇ،
 مۇزدەك سوغۇق ئەينەك تىلىدا
 ماڭا قاراپ بۇيرۇق قىلار ئۇ
 شىلدىرلايدۇ سۇ مىسرا - مىسرا،
 ئۇلغايىماقتا سۇ ئاستا - ئاستا،
 قۇتۇلۇشۇم مۇمكىن ئەمەستەك
 ھەرتەرەپتىن كەلمەكتە دەۋەرەپ.

رەستىلەر سۇ
 بانكىلار سۇ
 ساقچىخانى سۇ

شەھەرلىك ھۆكۈمەتنىڭ بىناسى سۇ

سۇ. ئاياللارغا تولدى بۇ شەھەر

(قاراڭلار، شەھەرلەردىن ئاياللارنىڭ قىيقاس - چۈقانلىرى،
 ئاياللارنىڭ ئەرلىرى، ئاياللارنىڭ ماللىرى، ئاياللارنىڭ
 مەدەنىيەتى، ئاياللارنى قوغدايدىغان قانۇن، بۇ شەھەردىكى
 ھەممە نەرسە ئايالنىڭ ئەمەسمۇ؟)

ئۇچۇۋاتقان قۇمنىڭ ئەرۋاهى

ئەرۋاهى ئۇچقان كۈلدان

سېھىرگەر سۇ

شىرىدە گۈلدان

قىزغۇن تەپەككۈر تولغان

شاىرنىڭ ئىشخانىسى

ئۇدۇل تامغا ئېسقىلىق تۇرغان

يەر شارى خەرتىسى

دولقۇنلىغان پايانسز ئايال

ئىگىسى يوق ماكانسز ئايال

ئوتتەك تىنپ ياتقان بىر ئايال

كۈمۈش تەنلىك تەكلىماكان.

ئەرلەرنىڭ يوق ئايالدىن باشقى

تەنھالقى تەكلىماكاندا ...

(3) ئوتىنىڭ تارىخى

ئوت كۆيىدۇ قۇياش كۆيىگەندەك

ئوت ئۆچىدۇ قۇمۇقتەك.

پېرىخون

سېھىلىك ئەپسۇن

چوقۇنغۇچى ئەرلەرنىڭ

بېشىدىكى قۇش پېسى.

يەردە ياتقان كېسىك باش

ئۇيغۇرلار ۋە شامان دىنى.

خەنجەر

ۋالىلداش

نەزىر سۇپىسى

يارىسى بار ئوت

قاناۋاتقان ئوت

يالىڭاچلانغان كىشىلەر توپى

ئوت مۇئەككىلى سىيمەكتە

ئەرلەرگە قاراپ ...

گۈلخانلار يېقىلغان

بارگاھلار ئەتراپىدا،

مۇخ، يوسۇنلار قاپلىغان
ئاراللاردەك كاربۇراتتا،
ئېچىلىدۇ ئۆلۈم چېچىكى
كېچىدىكى ئاياللاردەك
مهستاخوش ئاۋازدا.

نېپىز، جىمجىت كىرلىك ئۈستىگە
يۇمران كۆكسۈڭ تېڭىپ تۇرغاندا
ئۇييقۇسزىمەن ئۇزاق تۈنلەردە
كۆيىۋاتقان يۇمران ئازابتا.

كۆيىمەكتە ئوت
تنىچلىق كەپتىرىنىڭ
مۇستەبىت جىمجىتلىقىدا.

قانۇن تورى
قاپلىسىمۇ ئەتراپىنى قات - قات،
ئۇلۇغۇوار قاتىلalar
تۇغۇلدۇ قورقماستىن پات - پات.

ئىپتىدائىي دەۋرگە قايتار
ئۆسمۈر قىزلار بولۇپ ئىككى قات.

ھەركۈنى خالىغان ئىنسان
قاتناش قائىدىسىنى ئۇنتۇغان ھالدا،
كوچا مەركىزىدە مەۋجۇتتۇر ھامان.
سائەت زاۋۇتلرى سائەتلەر تامان

ئىنسانلارنى قىلغاندا ئەخەمەق،
چۈش، ئۆلۈم ۋە بۇزغۇنچى ئەرلەر
مىلتىق، مەي ۋە باشقان نەرسىلەر
باشلاپ كېلەر يېڭى بىر سەھەر.

ئوت يالقۇنلىماقتا،
ئەرلەر جەڭ مەيدانىدا.

ئوت
تالىماقتا قۇيرۇقنى،
بىر يىگىت،
ئۆلتۈرۈۋالدى ئۆزىنى.

ئوت،
ئۆز - ئۆزىنى يېمەكتە.
بىر ئەر
قولى بىلەن لەززەتلەنمەكتە.

ئوت
قالدى پەسلىپ
باليياتقۇ
ئالدى بىرنەپەس.

ئوت

قوشۇلدى ئوتقا.

بىر ئەر

قانات سۆرەپ يەنە بىر ئەرگە

ئوزۇق ئىزدەر كەچكى شەھەردە.

ئوت پىرى سىيمەكتە خۇشال

ئۆلۈۋاتقان ئەرلەرگە قاراپ ...

مۇخىبر،

مىراپ،

گىلەم ساتقۇچى،

يا كوچىدا ئورۇق بىر ئەرۋاھ

تۇتاشتۇردى موخوركىسىنى،

تاماكا ئىس چىقارماقتا،

بەلكىم ئۇ

قەبىلە ئاقساقلى يا پېرخون

ئوتقا چوقۇنۇش مۇراسىدا

ئۇنتۇپ قالغان مۇقەددەس بىر چوغۇ.

بەلكىم ئۇ

ئەركەكلەرنىڭ ئايالغا بولغان

مەڭگۈلۈك ئېغىز ھەۋىسى.

لە يىلمەكتە تاماكا ئىسى ...

ييراقتا

ئاياللارنى ئۆپۈش چەكلەنگەن

بىر قەبىلدە،

يېقىندا

قەشقەر « خەلق » باغچىسىدىكى

چىملق ئۈستىدە

ياكى ئايالنى ئۇنتۇپ قېلىپ

خىزمىتىگە چەكسىز بېرىلگەن

ئىشدىشىنىڭ ئىش ئۈستىلەدە.

كۈلدان ئۈستىدە

قارا چاچلار لەپەڭلەپ

هالقا - هالقا تۈتۈنلەردەن

كۆرۈنمهكتە ئايال دېگەن خەت:

ئايال

ئايال

ئايال ئايال

ئايال ئايال

ئايال

ئوت ۋە ئوغۇلانغان ئوت،

ئوت ۋە ئۇلۇغلانغان ئوت.

ئوت ۋە مەينەت شېشىلەرگە قاچىلانغان ئوت.

جىنسىي مۇناسىۋەت ۋە تېرىقچىلىق.
خوتۇنى بار ئەر ۋە ئات كۆندۈرۈش ئىگىلىكى.
قولى بىلەن ئويناش ۋە قول ھۇنەر ۋە نچىلىك
بويىسۇنغان ئەرلەر ۋە شەھەر.

شەھەر،
ساقچىلار بار بۇ شەھەر.
ئاياللار مۇنچىسى بار بۇ شەھەر.
ئاياللار مۇنچىسىنىڭ قام ئەينىكى
رهت قىلىدۇ يالىڭاچلىق ئالدىدا
سۈزۈكلىكتىن باشقان ھەممىنى
ھەتتا پاك بىر ئايال بولۇشنى.
كەچۈرۈڭلار ئاياللار
چۈشەنمەيدۇ ئەركەكلەر بۇنى.
گوموش ئەرلەر،
ئەخلاقلىق ئەرلەر،
ئالدىراش ئەرلەر،
تولۇپ كەتتى شەھەرگە.

كۆڭلى بۇزۇلدى.
ئۇنىڭ خۇمارى تۇتقان ئىدى.
ئۇ تاماكا چەكمەيتتى.

ئۇكتاب ئوقۇماقچى بولدى.

تەكچىدە مۇنداق كتابلار تۇراتتى:

« قۇرئان كەرم « (ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى)

« نەۋائىي غەزەللەرىدىن تاللانما »

« ئۇيغۇرچە - ئىنگلىزچە لۇغەت »

(1990 - يىلى دانىيەل سىنجون تۈزگەن)

« ئۇيغۇرلارنىڭ دىنلىرى »

بۇكتابنىڭ 1 - بەت 1 - قۇردا « دۇنيادا ئۇيغۇرلاردەك

كۆپ دىن قوبۇل قىلغان، دىن يەڭىۋىشلىگەن مىللەتنى يەنە

بىرى يوق » دېگەن خەتلەر بار ئىدى.

ئۇ قولنى يەنىمۇ پەسکىرەك ئۇزاتتى.

- ئۇنداق قىلماڭ، يامان بولىدۇ - دېدى

قاراڭغۇلۇقتا سىخلىسى.

- ياق، ئۇنداق قىلماڭ، خۇدادىن قورقۇڭ.

- قولىڭىزنى تارتىڭ، بۇ دېگەن ئاللانىڭ ئامانتى.

- ئامانەت ئادەم ئاتىمىزدىن باشلاپ شەيتاننىڭ قولدا

ھېچنېمە بولمايدۇ.

- ياق ئۇنداق قىلماڭ، خوش بۇلاي ئاكا.

- ئىپلاس !

- بۇقا !

- ئۇھ، پە ...

- رىش ...

- تە ...

- م م م ...

پەرسىتە

قاناتلىرى بىلەن

بۇ شەھەرنى كۆمتۈرۈۋەتتى.

(4) ئاتنىڭ تارىخى

تاڭ ئاتار تەرەپتن

لەشكەرلەر كەلدى.

كۈن پاتار تەرەپتن

لەشكەرلەر كەلدى.

تۇياقلاردىن ئۆرلىگەن توپا

قىلدى زۇلمەت ئاسمانى، يەرنى ...

جمەجىت يولدەك بۇ مىسراالاردا

يەلىپۇندۇ قارا ئاتا يايلى.

چاقنىماقتا غېرب ياتاقتا

كاربۇرات، بايتال، ئەينەك يېرىقى.

كۆلتېگەن بىرىنچى قېتىم

جەڭگە چۈشتى ئاق ئاتقا منىپ

ئاق ئات ئۆلدى ئاق قاردهك.

كۆلتېگەن ئىككىنچى قېتىم

جەڭگە چۈشتى ئاق ئاتقا منىپ
قىزىل گۈلدەك يېقىلدى ئاق ئات.

كۆلتېگىن ئۈچىنچى قېتىم
جەڭگە چۈشتى ئاق ئاتقا منىپ
ياۋ لەشكىرى قاچتى پىتراب.

ئاتقا ئوخشاش كىشىر غېربىلىق،
چىقىش سىمۇول ئەمەس
كىرىش سىمۇول
ياتىقىمغا.

ئۆيگە كىرىش لە زىزتى بىلەن
هاياجىنىم ئۇرغۇپ تاشقاندا
غۇۋالاشقان قاقشال تېنىمگە
تاتلىق تېگىپ تۇرغان بۇ كاربؤات.
قاراڭغۇلۇق ئارا پۇتلرى
نۇردا قېتىپ تۇرغان بۇ كاربؤات.
پۇتلرى

ئەڭ چىرايىلىق شەكل چىقىرىپ
دولقۇنلىنىپ تۇرغان يايلىغا
ئارتىلدۇرۇپ ۋال - ۋال شامالنى
ئوغۇزخانىڭ ئاستىدىن

قارلىق تاغقا قېچىپ كەتكەن ئات
 «قارلوق» دەپ نام ئالغان
 كۆكسى ئېيىق كۆكسىدەك بىرئەر
 تووققۇز كۈندە تېپىپ كەلگەن ئات.
 خاقان ئۈچۈن ھەربىي يۈرۈشته
 نۇسەرەتتىن بېشارەت بېرىپ كەلگەن ئات.
 ئات ئۈستىدىكى خاقان،
 ئات ئۈستىدىكى ئەل.
 ئاتقا منىش لەززىتى
 قان توڭوش ھەم جەڭ لەززىتىدۇر
 ئاتقا منىش بولغۇچە تامام.
 مال باھاسى چۈشكەن دۇكانغا
 قىستىلىشىپ ئىتتىرىپ كىرىپ
 پايپاڭ تاللاۋاتقاندا ئەمەس
 ئۇيغۇر قان ئاققاندا ئۇيغۇر.
 توپقا كېلىڭلار، توپقا ئەييۇھەنناس!
 توپلىرىمىز خاقانغا ئوخشاش
 ئۇيغۇر توپ بولغاندا ئۇيغۇر.
 ئاياللار ھېچنېمىگە مەجبۇرلانمىغان
 زېرىكىشلىك كۈندۈزدە ئەمەس
 ئۇيغۇر دېگەن كېچىدە ئۇيغۇر.
 ئۇيغۇر

ئات ئۈستىدە

ئېشەك ھارۋىدا

ۋېلىسىپىتتە

سوپەكتە

ماشىندا

بەس - بەس بىلەن

غالجىرلىق بىلەن

جان - جەھلى بىلەن ...

ئات

ئات

ئات

ئات ئۈستىدە بىزنىڭ چېنىمىز.

ئات ئۈستىدە قايىناრ قېنىمىز،

ئۆلۈمدىنمۇ يۈكسەكتۈر يۈكسەك

ئاتقا بولغان ھاياجىنىمىز.

ئات كۆچۈرۈش قانۇنلىرى

ئات نەسللەندۈرۈش قانۇنلىرى

چەۋەندازلار ئۈستىگە

ئاتلارنى مىندۈرۈپ قويۇش.

ئات باقارلارنى

رەتكە تىزغان ئات،

ئاتلارنى مەدھىيىلەش،

ئات يايلىنى سىلاش مۇراسىمى.

ئاتقا منىش قىزغىنلىقىدا

ئۆلۈمگە يۈزىلەنگەن شەھەر،

ئاتلار ئۈچۈن نۇر چاچقان شەھەر،

شرمەتلەرنى ئۇخلاتقان شەھەر ...

قاراڭغۇ كوچىدەك مىسراالرىمىدىن

كېلىۋاتقان ئات مېنىڭ ئېتىم

چەكسىز ئېچىپ تەنها كۆلبەمنى

كىردۋاتقان ئات مېنىڭ ئېتىم.

مېنىڭ ئېتىم

بېشىنى كۆتۈرۈپ

هالرەڭ يۈتىلىپ،

كىشىنەيدۇ.

چىشىلەيدۇ.

ئەركىلەيدۇ سۈركىلىپ.

ئامراقىمەن ئېتىمنىڭ

يايلىغا،

بوينىغا

پۇتىغا،

پۇتلۇرىنىڭ ئارىسىغا.

پۇشقۇرۇشغا،

چۈشكۈرۈشگە،

چۈش كۆرۈشگە.
 ئەتىگەندىكى يۈنىلىشگە،
 كېچىدىكى يۈنىلىشگە.
 هەتتا
 خالىغان چاغدا
 ئۇيياتچان زوڭزىپ
 سېيۋاتقان كۆرۈنۈشگە ...
 يېزىقچىلىق شىرىھىسى
 مەن ئىشلەتكەن ھەرپىلەر
 ھەرپىلەرنىڭ ئوقۇلۇشى
 ئات تۇيىقىنىڭ ئاۋازى
 ئاۋازىنىڭ كۆكۈش نۇرى
 نۇرلۇق سۈكۈت
 سۈكۈت موهتاج ئوقۇشقا
 سۈكۈت قىلدىم ئۇيغۇر تىلىدا ...
 ئەرلەر دۆلتى
 يېپەك يولى، ئات، يارغۇل، ئەلچى
 كېچىلەرگە ئېسقلىق تۇرغان
 ئۈزۈم بىلەن ئاتنىڭ سايىسى.
 ئەي پالۋانلار ئاتقا مىنىڭلار
 ئۇ شەھەردى ئاياللار بار،
 يېپەكلەر بار، ئالتۇن - كۈمۈشلەر بار.

ئەي پالۋانلار ئاتقا مىنىڭلار
قىزىل - قىزىل سۇ چاچايلى
تاملىرى ئالتۇن
تۈڭلۈكلىرى كۈمۈش ئۆيىلەردە
هاراق ئىچىپ كۆڭۈل ئاچايلى!
قىرىق كالا، قىرىق تۆگە سوپۇلسۇن
قىرىق كېچە - كۈندۈز توي بولسۇن...!
كۆزۈم چۈشتى ياتاقتا
ماڭا قاراپ كىشىنەۋاتقان
بىر توب يوق ئاتقا.

سۈزۈك سەپەر

«داستان»

(1)

مە نمۇ، چۈشىمۇ ئاپتوبۇستىكى؟
 بىر دەۋرمۇ ئايلىنىۋاتقان
 بىر غېربىلىق قۇيىاشى ياكى؟
 ئايلانماقتا ماشىنا چاقى
 سېھىرگەرگە، قۇيۇنغا، نۇرغە،
 قارا رەڭدىن دۈگىلەك قوڭۇرغە،
 قارا يولدىن كەڭ ئىدىيىگە.
 قۇرۇقدالغان كاللام بىر لەھزە
 توختاپ قالغان روھۇم بىر دەۋر،
 يىل بىلەن يىل تەكرار پارىلداب
 بېسىپ كىرگەن سانسز ئاي - كۈنلەر
 قەتلى قىلىپ، قورقۇتۇپ، ئالداب،
 منۇتلارنىڭ قىزىل ئىزلىرى
 ئىزدۇر گويا ۋۇجۇدۇمىدىكى.
 خوش ئۈرۈمچى

شەھەرلەر سىرىدىكى تەنھا شەھەر
تەنھالىقى تىل، ۋاقت، مەرمەر.
ئۇچۇۋاتقان تىلى دەل - دەرەخلىەر،
كۆچۈۋاتقان قۇم ۋاقت چۆلى.
تەشۇشلەرنىڭ باش ئايىغى يوق
ماڭار دېڭىز قالدۇرمائى ئىز.
پەقه تلا بىز،

پەقه تلا بىز قۇرۇق قول، سەرسان
يوقتۇر باشقىا بارار جايىمىز.
ئاياللار قىرغاق تەنھالىق دېڭىز
يوقتۇر باشقىا بارار جايىمىز ...

بۇ غېرب ئاي
سەپەر قىلدىم،
ئەينەك ئالدىدا

شۇنچە لەۋەن يېشىنەكتە كۈز،
كۈز ئالدىمدا نازلىنىپ ياتار
بەدەن ئۆڭى سارغۇچ تالا - تۈز.
تاغلار ئۇزۇن قوشۇن تارتقان،
سو ئۆتىدۇ ناگان - ناگان.

ئۇزۇك - ئۇزۇك يېشىل يېزىلار
تېرەكلەر يۈگۈرەر سۆڭەكتەك ئاق.
شامال شورلۇق يەرلەرنى يالار

تېرەك غىدىقلىنار يۇپىيۇملاق.
ھەسەرەتمۇ يَا شەھۋەت؟
ئىچىڭدە قايىنايدۇ بۇلاق.
جىڭدىلەر قاغىچىرىغان،
مۇڭلۇق، مىسکىن، جىغان، يانتاق.
سايىلار ئىچىڭدىكى سايىلار
تاشلار قاتقان يارا ئىز.
هاۋا ئاچ قالغان ئوت ھايۋىنى
كۈننىڭ مەجبۇرلىشى چىدىغۇسىز.
ئاسمان كۆپكۆك مەست
بىراق بىزگە قالغىنى ئاسمان ئەمەس،
كىچىككىنە كۈل رەڭ بوشلۇق ۋە
قىستاۋاتقان تۆت تامنىڭ ئىچى.
ئەي، كۆك تەڭرى
بىز ئاسماندىن ئايىرلىدۇق،
بىز يوقاتقان بارچە نەرسىنى
يوشۇرۇنچە ئاسمان دەپ بىلدۇق.
ئاسمان قىتىرەر كاربۇنىمىزدا
ئاسمان چاقنار تارىخىمىزدا
ئاسمان قالدى ئايىغىمىزدا
ئاسمان يوقالدى قاراڭغۇلۇقتا ...

قاراڭغۇ چۈشتى

تۈرۈك - تۈرۈك،

پىلدىر - پىلدىر،

شىلدىر - شىلدىر.

قاراڭغۇ چۈشتى

يۇمىشاق،

قارا،

يۇمىلاق.

قاراڭغۇ چۈشتى

خۇشپۇراق،

سوغۇق،

پاتقاق.

قاپقارا بۇلاقلار

ئوقچۇپ چىقماقتا،

دېرىزه سرتىدا.

قاپقارا ئۇ ئۇخلاپ قېلىشتهك،

زىبادۇر ئۇ يالىڭاچلىنىشتهك،

يالتراق ئۇ شەمشەر - قىلىچتهك.

قاپقاراڭغۇلۇق

تونۇمايدۇ ھېچكىمنى ھېچكىم،

ئىسم ھەقتا ئەمەس ئۆزىنىڭ،

تىرىكلىكى ئۆلۈشتكەن غۇۋا.

سوکۈت خۇددى باشقابىر ھەرىكەت،

قول بىراۋىنىڭ قولىدۇر گويا،

قان قان ئەمەس ئوخشايدۇ سۇغا،

بارچە شەيى چىڭ ساقلانغان سىر

قاتىمۇ قات تور تارتىلغان نۇرغان.

كېچە ئەمەس بۇ،

كېتىۋاتقان ئاسماندادا غۇۋا

مۇڭكۈزلەرى شاخلىغان بۇغا.

قاراڭغۇلۇق پەرسى

ئۇخلارقارا پەرەنجنىڭ ئىچىدە،

ئاپئاق سوتى جىرتىلداب تېشىپ

دوملايدۇ ئەمچەكلىرى ئۈستىدە

تامچە - تامچە يۇلتۇزلارغان ئايلىنىپ.

بىز يۇلتۇزلارغان بېلىقلار

كىرىپ قالدۇق تورنىڭ قات - قېتىغا.

بىز يۇلتۇزلارغان ئەماقەبىلە

پارقىرىغان ئېڭىزلىكلەردەن

منىپ قالدۇق ئۆلۈم ئېتىغا.

ئاتلار چاپقۇلدۇغان قارا ئاتلار،

ئاتلار توختاپ قالغان ئاق تېرەكلىر،

ئاتلار ئاپئاق ئاتلار سۈكۈتىكى،
ئاتلار پۇشقۇرماقتا قاپقا رەڭ.
ئاتلار تۇيىقىدىن يۈلتۈز چېچىپ
ئۈستىمىزدە جەڭ ئېلان قىلىدۇ تون بىلەن
ئاتلار، مەڭگۈلۈكىنىڭ ئۆلمەس ئېتى.

ئېڭىزلىكتە كېچە ئۆز پېتى،
بەسلەشىمەكتە يۈلتۈزلار بىلەن
ئاپتوبۇسنىڭ مېڭىش سۈرئىتى.

چۆل سەلتەنەتلەك ئىمپېرىيە،
بويسۇندۇرغان يەرلىرى ياتار
كۈن چىقىشتىن، كۈن پېتىشىقىچە.
 يولۋاس تېرىسىدە ياۋاىي خاقان،
شامال يارلىقلارنى ئېلىپ ماڭغان.
يۈلغۇن چېچەكلىرى تاۋار - دۇردۇن
گىياھلار خوتۇن - قىز ئولجا ئالغان.
سەھەردۇر سەھەر
سەھەركىتابنىڭ يەنە بىر بېتى.
قوپىاش لەشكەرلىرى سان - ساناقسىز
چۆل قىزىللەقتا، ئاقىدو قان،
ئۇ گويا ئىمپېرىيە خارابلاشقان.

ئۇ گويا تاش شەھەر،
 قۇشلار سايرايدۇ تاش ئاۋازدا
 تاش دەرە خلەر سلىق، يۇملاق.
 جىلوه قىلار تاش چېچە كلىرى
 سۈزۈك تاشلار سۈپسۈزۈك بۇلاق.
 تاشقا ئايغان ھال رەڭ، يەتنە رەڭ
 تاشقا ئايغان خۇشپۇراق.
 تاشلار جىجىت ئۇسسولغا چۈشكەن،
 تاش ئۈستىدە تاشلارنىڭ روھى
 مۇڭغا پېتىپ ئۇزۇن ئۇزاق
 تاش مەرسىيىگە سالىدۇ قۇلاق.
 تاشلارنىڭ قاتتىق كوچسدا
 ئەرلەر ئازابتنىن قېتىپ كەتكەن.
 ئايال تاشلار سلىق، ئوماق،
 ئۇنتۇپ ئۆزۈڭنى نەچچە ئەسر
 تۇتۇپ تۇرغۇڭ كېلىدۇ سىيالاپ.
 ئالدىمىزدا يېيلغان بىر تاش كىتاب
 ئېقدۈاتقان ۋاقت ئۇنىڭ مەزمۇنى
 ئەمالاردىك ۋاراقلايمىز بىز ئۇنى.

ۋاقت

ئويىنماقتا

يالىڭاچ ئۇسۇسۇ
 ھەۋەسلەرنى ئۇرغۇتۇپ
 قارا يۈل بىلەن
 شىدده تلىك چاق ئارىسىدا،
 قۇياش بىلەن جىڭدىلەر ئارىسىدا.
 قۇياش بىلەن تەن ئارىسىدا
 ئىزى، ئىزى، ئىزى
 چەكسىز چۆل - جەزىرىنىڭ.
 ۋاقت ئۆتىمەكتە دېرىزىدىن
 سۈزۈكلىك ئىچىرە يېغىلىق،
 ياشىيالماي، ئۆلەلمەي بېلىق
 پىلتىڭلار، ماكىلدار رىتىمىلىق.
 سۈركەلمەكتە تەنلەرگە كۆزىنىڭ،
 لاپ ئېچىپ يۇمۇلغان كۆزىدىك
 ئەسرلەپ ئېيتالىمغان سۆزىدىك.
 قولۇم شامالنى سىيلىماقتا،
 قولۇم شامالنى بويسۇندۇرماقتا،
 ئاۋاز بىر پەسىيىپ بىر ئۆرلەپ
 ئاۋاز بىر ئۆچۈپ بىر ئاڭلىنىپ
 شامال مۇرەمدەن سىيرىلماقتا ...
 تۇيغۇمىدىكى پارتلاش.
 سۆڭەكلەرمىدىكى دۇمباق ئاۋازى.

ياؤايى قەبلىنىڭ مۇراسىمى .
 جنسىيەت ، دىن ھەمە دەۋرىيەلەك .
 ۋاقىت - دىنلى ئاڭ ،
 ۋاقىت بېسىلغان شەھۋەت ،
 قويۇۋەتتى ئۆزىنى ئەر - ئاياللار
 ئەمدى ۋاقىتتا قالىمىدى بەرىكەت .
 قۇرمىقاتا بۇندىدا شەھەرلەر
 غېرىلىققا باشلىدۇق سەپەر .
 ئاپتوبۇس يۈرمەكتە
 ئالتۇن شولىلىق زېمن ئۈستىدە
 قۇم دۆڭىلىرى ماڭار بىز بىلەن
 قىزىل تۆگىلەرنىڭ يۈرۈشىدە .
 كۆيمەكتە توغرالار
 قۇملار ئۆزىنى سېلىماقتا ،
 چەكسىز قۇملۇق ئىچ - ئىچىدىن
 زەرداب نېفتىنى يىغلىماقتا .
 يىغلىما دوستۇم
 توغرالارنىڭ يېشىل تۈغلىرى
 ئۈستىمىزدە تۇرسا لەپىلدەپ .
 بىز ياشايىمىزتە بىئەت بىلەن
 بىز توغراتەك تۇرمىز كۆكلەپ .

تۈگىمەس يۈل

تەنھالىق يۈلى ،

يۈل بىر جۈملە خەت زېمىندىكى ،

ئاي كۈمۈش پەش ، كۈن ئالتۇن چېكىت .

ئۇيغۇر تىلى ئورماندۇر جىمجمەت ،

بىر-بىرىدىن شېرىن مېۋىلەر

قول تەڭمىگەن ياۋا چېچەكلىر

جىلۇلىنىپ تۇرىدۇ ئۇندا .

ئۇ تەنها قۇش ئانا زېمىندا

قانات كېرىپ ئايلىنىپ يۈرگەن ،

يات تۇبۇلۇپ ئۆزىگە بەزەن

ئىزدەۋاتقان ئۆزپەرۋازىنى .

ئېقىن سۇلار دورىماق بولار ،

ئۇنىڭ گۈزەل ، پاك ئاۋازىنى ،

مۇڭلۇق ھەمدە شوخ ھالىتنى .

شەھەرلەردىن يات - يوچۇن ئادەت

مۇزدەك چاقنالىپ تۇرغان سانائەت،

ھەم ناتونۇش كىشىلەر توپى ،

ئۇ كوچىدا يۈرەر تەمتىرەپ .

ئۇيغۇر تىلى

ئاغزىمىزدا ئاق كەپتەرلەردىك

جۇلالىنىپ تۇرغان گۆھەردىك

يىپەكتەك ، شارقىراتمىدەك
يېتىپ بارار ييراق - ييراققا .
ساقلار بىزنىڭ غۇرۇرمىزنى
سالار دەردكە ، ئىشلى - پيراققا .
ئىپادىلە يەدۇ ئۇ سۈكۈناتنى ،
غايدب دۇنيانى ، سىرى تىلسىماتنى ؛
«ئاۋىستا»* نى، (*مانى دىننىڭ مۇقەددەس كتابى)
مانىنىڭ دۇئالرىنى ،
تەپسىرلەنگەن نوم يىلتىزىنى ،
ئىستىقامەت قىلىپ ئولتۇرغان
بۇددىستىلارنىڭ يوقلىشنى ،
نېرۋاناغا يېتىپ مەڭگۈلۈك .
يېرۇسالىم پۇقرالرىغا
سۆزلە ۋاتقان ئەيسانى كۈلۈپ .
قۇلىقىغا روسۇلىلانىڭ
جەبرائىلىنىڭ شۇئىرىشنى ،
ئۇپۇقىمىزدا جىمىرىشنى
ئىسلام نۇرنىڭ ،
ئىپادىلەكتە -
ئۇيغۇر تىلى .

هاۋادا ھېچكىم يوق .

ماڭماقتا ئاپتوبۇس ،

هاۋادا ھېچكىم يوق .

قۇياش كۆيدۈرمەكتە ،

نۇتۇق سۆزلىمەكتە -

قۇياش ،

بەزىدە خاتا ئاشلايمىز ،

سۆزلەپ ئۆز سۆزىمىزنى .

«قۇرئان» ئوقۇۋېتىپمۇ

يۇمۇۋالغاندەك كۆزىمىزنى .

نەگە ماڭدۇق ، بىز قەيەردە

يېنىدىكىلەر ئۇييقۇغا كەتكەن .

هاۋادا ھېچكىم يوق

مۆجزە يۈز بەرمەكتە

يېنىدىكىلەر ئۇييقۇغا كەتكەن .

ئۇييقۇ دەرەخلىەرە

مېۋىلىرى سۈتلۈك ، غۇۋا .

ئۇييقۇ تارقىلمۇراتقان سېھىر

ئاستا - ئاستا قالىمىز قېتىپ .

ئۇييقۇ ئۆلۈم شەھىرى

دەرۋازىسىدىن بىلەستىن كىرىپ

چىقىمىز ئەرۋاھلارغا ئايىلىنىپ .

شەھەرلەر سالدۇق ئۇييقۇ ئىچىدە ،

ئايرىلىپ قالدۇق ئۇيقو ئىچىدە ،
 ئالدۇق ، تونۇلدۇق ئۇيقو ئىچىدە ،
 كە تتۇق ، هالاك بولدۇق ئۇيقو ئىچىدە .

يېدۇق ،
 ئىچتۇق ،
 ياشىدۇق ،
 ئۇيقو ئىچىدە .

كە تىتى ،
 ئۇچتى ،
 تۈگىدى ،
 بىز نېمە قىلدۇق ؟

ئالماشماقتا

مەشرىق مەغىبىكە ،
 شامال قۇياشقا ،
 سۇ تاشقا ،
 بۇ شەھەر ئۇ شەھەرگە ،
 بۇ ئېرىق ئۇ ئېرىققا ،
 بۇ ئادەم ئۇ ئادەمگە ،
 ئادەم تۇپراققا ،
 تۇپراق ئاسماڭغا ،
 ئاسماڭ يوقلۇققا .

ئەي قوڭۇر تۇپراق
سەندىن كەلدۈق
سوپىمىز سېنى !

(2)

بۇ سەپەرنىڭ ئىسمى :
سېنى ئاشقلاردىك ئۇزاتتىم
مېنى پەيغەمبەردەك كۈت .

تېنىم سەپەردە
تېنىڭ سۈكۈت .

خېتىڭ تەڭدى ،
چەكسىز قەغەزدە
ئەرب دېڭىزى ئاپئاق چايقلار ،
هاياجان كۆك رەڭدە ۋە قارا رەڭدە
ھەرپلەردۇر ئۇچۇپ يۈرگەن چايكلار .
 قوللىرىم قىرغاق ،
قۇچاقلىرىڭ دولقۇنلايدۇ .
قۇچاقلىدىم يىراق - يىراق ،
ئارىمىزدا چوڭقۇر پىراق ،
ئارىمىزدا دېڭىز تەشنانلىق .

ئاخشام پايانسىز چايقلىپ ياتار

قىزلىقىڭ جىمەرلىغان دېڭىز سۇكۇتى ،
دولقۇنلاردىن ۋۇجۇدۇم ھۆل ،
كاربۇشىمىدا دېڭىزنىڭ چۈشى .
كېچىلەردە غېرىپلىق چەكسىز
يۇتۇۋېتەر يالماپ ئۆي مېنى .
يېنىم مۇزدەك ، يۈرىكىم مۇزدەك
«ياستۇقۇمنىڭ ئارتۇق يېرىمى».
ئويغىنىمەن تەكلىماكان قۇملۇقىدەك
قىزىپ ، ئېچىرقاپ ، ئۆز - ئۆزۈمىنى يەپ .
قارايمەن ھەر يانغا ئورنۇڭ بوش تۇرغان
تۇرمۇشۇمنى ۋاقت قۇمغا توشقۇرغان

تەن سەپرى
ئوقۇش سەپرى ،
خۇددى ئەمالار يول مېڭىشىدەك ،
خۇددى بەدەنلەر قول مېڭىشىدەك .
سۆزلەشكەندە بوران بىلەن ئوت ،
كۈن بىلەن دېڭىز ،
روھ بىلەن تەن ،
بىر قولدا ئۈرۈمچى
بىر قولدا ئەل ئەين
ئاۋاز تىڭشاش پەرشىتىسىنىڭ .

جۇپله شىكەندە تېلېفوندا لېۋىمىز
 توختاپ قالار ئەتراب چىپىدە ،
 لېۋىڭ غايىب بولار گىلاستەك ،
 قولۇم غايىب بولار تېنىڭدە .
 ئاندىن ئۇچۇپ كېتەر پۇردىدە
 ئاۋاز تىڭىشغۇچى مالائىكە ۋە
 به خرامان دانلاۋاتقان
 ئاۋازلارنىڭ ئوماق كەپتىرى ...

ئىسمىڭ بۇلاق -

بۇلدۇقلاب چىققان ،
 هەر نەرسىدىن قولۇم تەگكەن
 ۋە هەر يەردەن قەدىمىم يەتكەن .

ئىسمىڭ ئۈزۈم -

ساڭىلاب تۇرغان تىل بېغىمدا .

ئىسمىڭ - پەرشىتىدۇر

ئەخلاقىمنى قوغدىغۇچى ،
 كوچا - كويغا چىققان چېغىمدا .

ئىسمىڭ گۈزەل ھەسەل ھەرسى
 شرنە يىغار ۋاقت بېغىمدا .

ئىسمىڭ چىقار چىقسام مۇنچىدىن

ئىسمىڭ كىرەر كىرسەم ياتاققا .

ئۇخلاپ قالار ئىسمىڭ تۈنلەردە
مەندىن بۇرۇن چىقىپ كاربۇۋاتقا .

تاڭ ئاتقاندا

ئوييغىنار ئىسمىڭ
سان - سانا قىسىز مامكاپلاردىك .

(3)

بىر كوزا قىزىل يۈلتۈزنى
چوقۇماقتا ھەيۋەتلەك خوراز .

بورانلىق تەن ،
تەن ئۈستىدە پۇرۇقلۇغان ماگما ئېغىزى ،
مەجىنۇنتال چىشلەر سايراپ ئۆز چېچىنى .
كرىستال: پۇت قوللارنىڭ سۆز يىلتىزى .
ۋارقىرا ! قوممۇرۇلسۇن سۆز يىلتىزى .
ساراڭ بول، ھۇررا ساراڭ ! ياشا ساراڭ !
ئاتلارنى بوشىتىڭلار توسوۇن - توسوۇن .
تىقىڭلار نەيزىلەرنى چىڭ پاتۇرۇپ
بېسپ كر ئەي قۇدرەتلەك بويوك قوشۇن !

تەن سەپرى - ھەربىي يۈرۈشتۈر
تېرىلەرنىڭ ئاستىدا ۋە ئۈستىدە .

ئاياللار دۆلتى

ئاتلانماقتا

پىللارغا منىپ .

هەر ئىككى تەرەپ يېڭىلگەن ،

هەر ئىككى تەرەپ يەڭىگەن .

شىدده تلىك قانلىق جەڭ ،

بىر جەڭ ، توققۇزى رەڭ .

رەڭلەر قۇيۇنى يېنىمىزدا ،

مورلايدۇ ، چىشلەيدۇ ، چىچاڭلايدۇ

ئۆلۈم چاقماق چاقار قېنىمىزدا

يېقىمىلىق بۇ ئاۋازنى كىم ئاڭلايدۇ

تىڭىشماڭلار بىلجرلىسا بىلجرلىسۇن ،

تۈسمىڭلار نېمە قىلسا شۇنى قىلسۇن ،

توشقاڭلار ئاپئاق - ئاپئاق ، تۈكى يۈمىشاق

پۇتى ئوماق ،

ئېچىلىش ئوماق ،

تېمىۋاتقان تەر چېچەكلىرى

ھەمدە بىر جۇپ قوڭغۇراق

بوغۇزىدا يالقۇن لەھەڭنىڭ ...

ئەي ، خانىش

بۇ شەھەرگە كەل ،

كۈچتۈڭگۈر بىرقاپاقلق پالۋان

سېنىڭ تەنەنلىك تەبرىكىنامە ئىنى

غالجىرلارچە ئوقۇشقا تەييارلانغان .

قوللىرىم - يۈگۈرۈپ يۈرگەن جاكا رچى ،

تېرىلىرىم كۈلۈمىسىرەپ تۇرغان

گاچا ئۇسسىزلىچى ،

نېرۋىلىرىم - ئېتىلىۋاتقان ھۆرمەت توپى .

ئىدىيەم ياتلارنىڭ تارماق بولغان قوشۇنىدەك

ئەييۇھەنناس، ئۆلمەكتە بىر - بىرلەپ ...

كېچە ئۆزىنىڭ ھەشەمىتنى ، ھەسرىتنى ، تارىخىنى

تېرىڭىنىڭ ئاستىدىكى قۇمغا يوشۇرۇنغان .

قۇملۇق ئېچىلماقتا مەخپىيىتىڭدەك

بايلىقىڭ، كۈچ - قۇدرىتىڭ، غېرىلىقىڭدەك

تەن ئۆزىنى ئىزدەۋاتقان ،

تەن ئۆزىنى ئويلىنىۋاتقان ،

تەن روھىدا سۈكۈتكە پاتقان .

بۈيۈك ھەمدە خارلانغان تەن ،

ئىگىلەنگەن بىراق تىنىچىلانماش تەن ،

تەن - تارىلىرى تەڭشەلگەن دۇtar ،

ھەۋەسلەر چەكمەكتە ، چالماقتا

تارقالغىنى جان ئالغۇر ناۋا .

تەن قەبلە ئاقساقلىنى تىزلاندۇرماقتا

تەن ئايال پېرىخۇنى پىر ئويينا تماقتا .
 تەن شاراب ئلاھىنىڭ ۋاللىدىغان قانىتنى
 ئېگىز ، سۈزۈك ئاپقۇرلارغا ئېرىتىۋەتتى .
 توشتى ، لېكىن خۇماردىن چىقىمىدۇق ،
 تۈگىدى ، بىراق يەنە قانىمىدۇق .

تەن كۆكىدە ساقىماقتا يۇلتۇزلار ،
 ئاياللارغۇ كېچىنى ئاۋاتلاشتۇرغان
 ئاياللارغۇ كاربۇراتلاردا سۇ شەھەرلەرنى
 قۇرغان ، ۋە يىران قىلغان ، قايتا قۇرغان .
 تەن زۇمرەتتەك پاكىز كېچىنى
 گۈللۈك چىتقا ئايالاندۇرۇۋەتتى
 ئاستىمىزغا كىرلىك قىلىپ سېلىنغان
 تەر چېپىلدىپ مەينەت قىلىنغان .
 بىراق بىز ئەبەدىي بۇلغانمايمىز
 گويا ئىبادەتخانىلاردەك
 پاكىز بىز مۇقەددەس بىز .

ئەي ئەخىمەقلەر، ھېچنېمە يوق ئۇ يەردە،
 ئەي ئىچى قۇرۇقلار، ئۆلۈۋاتقانلار، ئىزدە ۋاتقانلار
 بىز ئۇ يەردە ،
 كېلىپ بىزنى سۆيۈڭلار !

ئەي ئادەملەر قېنى كۆزۈڭلار ؟

تۆگە ئىزدەپ ماڭدىڭلارمۇ تۆگىلىك ،

ئاستىڭلاردا تۆگىلەرنىڭ ئوركىشى

ئوركىشىدىن ئۇنى كۆرۈڭلار !

ئوركەشلىگەن ئەمچەكلەرنىڭ ئۈستىدە

ئۇرۇپ - چېقىپ ئۇ قەدىمى قەپەسى

سۈزۈك پەرۋاز قىلىۋاتقان قېنىمىز .

كۆتۈرۈلگەن ئەمچەكلەرنىڭ ئۈستىدە

ئەل ئېھرامنى سىيلاۋاتقان قولىمىز .

تىكلەنمەكتە قايتا بابل مۇنارى .

قىيا تاشتا يالىڭاچ رەسمىلەر

جىلغىلاردا ئىڭراۋاتقان ئاۋازى ،

سو ئۇلارنىڭ ئۈزۈلمەس شۇ ئاۋازى .

دەقىقىدە، مەڭگۈلۈكتە ئېقىۋاتقان قېنىمىز،

دەقىقىدە، مەڭگۈلۈكتە چاقناپ ئۆچكەن جېنىمىز،

مۆجزىلەر غايىب بولدى، غايىب بولدوق قېنى بىز؟

ئەڭ قەدىمكى مەدەننېيەت جنس بىلەن ئىپادىلەنگەن.

ئەڭ يۇقىرى جنسىي پەللە ئۆلۈم بىلەن خاتىملىنگەن.

بۇنداق ئاخىرىشىنىڭ سەۋەبىنى بىلمەيمەن،

ئەي، بابل دۆلتىنىڭ پۇقرالرى.

بۇنداق كۆمۈلۈشىنىڭ جەريانىنى بىلمەيمەن،

ئەي تەكلىماكان شەھەر خارابىلىرى.

مەن گۇيا باشقا بىر زاماندىكى باشقا بىر تۇيغۇدىكى باشقا ئادەم
 شۇنىڭ ئۈچۈن چۆچۈمەكتىمەن، ئەي، يالىڭاچ تام رەسمىلىرى.
 ئايال، تېنىڭ قۇياشتەك تەبەسىسوم قىلماقتا، تېنىم كىيم ئىچىدە دولقۇنلىماقتا،
 كىم ئۇ بىزنى ئۆيىلەردە ۋە كوچىلاردا كېچىلەرگە مەجبۇرلاۋاتقان؟
 كىم ئۇ يوشۇرۇن ئېڭىمىزغا ھۆكۈمران بولۇپ،
 بىز سەۋەبسىز، ئۇن - تىنسىز گۇناھقا پاتقان؟
 بولدى بەس، چۈشەندۈرمەڭلار،
 پۇت تىرەپ تۇرالمايدۇ ئەخلاقنى ھەممە
 ئاقلاش، ئىزاھلاش، سۆكۈش ھەمدە.
 چۈنكى بىز ھالاك بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى،
 چۈنكى بىز شەھۋەت توپانىدىن قۇتۇلغانلار،
 چۈنكى بىز تارىخنى يۇتۇۋالغانلار ...

ئائىنىڭ چوڭقۇر ئەينىكىدە
 ئەكس ئەتكەن ۋەھىملىك ئىز .
 ئەينەكلەرنىڭ ئارقىسىدا بىز
 ئۆلەمەكتىمىز ، تۇغۇلماقتىمىز .

پۇتلۇرىڭ ئارقىسىدا

قىزىل قارلىغاچ ،

نەم يالقۇن ،

پاك نېلۇپەر .

سۈپىسىزۈك مەستلىك

نېرۋىلىرىمدا يۈگۈرۈپ يۈرەر ،

غالىرىلاشقان مەرمەر تاشتەك

نەيزىسىنى پۇلاڭلىتىپ قۇياشتەك .

ۋاقت ئىللەپىسىمان ،

قاغىلار ئۇچار

تۈن قاغىلىرى

ئىسىق چوقۇپ

مەخەمەل پەردەڭنى .

ۋاقت كېرىلمەكتە ،

قۇدۇقتا ئاي

ئاي ئىتلەرى

غاجار توختىماي .

تەن ئىشىكى ئېچىلغان

ۋاقت كىرمەكتە، چىقماقتا.

چاچلىرىڭدا كېچە

ئاۋازىڭدا يۈلتۈزلار ،

تاپىنىڭدىن چوققاڭغىچە

ۋىلىقلىغان بۇلاقلار

سۇغارماقتا تېرەمنى .

ۋاقت ئۆتىمەكتە

كارىۋات يېنىدا .

سائى ئاشقىمەن ئۆلۈم ئىگىسى ،
 شۇنىڭ ئۈچۈن ناتىۋانلىقىم
 شۇنىڭ ئۈچۈن مىننەتدارلىقىم .
 بۇيۈكلىكۈم ، سىرىم ، بارلىقىم
 قەپەستىكى سۇدەك ئاقماقتا ،
 سائى .

لە ئۆلەر لە ئۆلەرگە ھىم چاپلاشقا ،
 سۆڭەكلەر سۆڭەكلەرنى چاقنااتقان .
 ئېقدۇراتىمەن ، كۆيۈۋاتىمەن ، ياخراۋاتىمەن
 تەن ئاخىرلاشقا ئاشۇ يەردە سەن .
 ئەي ، ئۆلۈم ئىگىسى سەن ئاشۇ يەردە ،
 يۈزۈڭدىن كۆتۈرۈلۈپ نۇرلۇق پەردە ،
 كۆرۈنەر رۇخسارىڭ ، قىلىمەن سەجدە
 سەن ۋاقتىنىڭ ھۆكۈمرانى ،
 سەن ئالەمنىڭ سۇلتانى ،
 سەن مېنىڭ ئىگەم ،
 سېنى كۆرمەككە پېقىر يوق بولدى
 تەن ئەينىكىدە مەن ئۆزۈم يوق .
 مەستخۇشلۇق ئىلىكىدە كۆزۈم يۇمۇلدى
 سېنى كۆرەلىگۈدەك مېنىڭ كۆزۈم يوق .
 سېنى ئىپادىلەشتە تىلسىزمەن ھامان ،
<http://ilkitap.blogbus.com>

سۆزلەر يوقلىپ قاۋۇشلار قالغان
مەنە يوقلىپ جىمچىتلق قالغان .
تەن ئۈستىدە يوقالماقتىمەن ،
باشلانماقتا تارىخ قايتىدىن .
ۋەھىي بىلەن توغۇلماقتا دىن ،
ئىبادەتخانىدا سۈكۈتتىمەن
پېقىر سرلىق ، ئۇلغۇۋار ۋاستە
تىڭشاڭلار كېلىپ مېنى ئادەملەر !

ئاشۇ يەردە
بەرمەكتىمەن بېشارەت
تۇغۇلۇشتىن ، ئۆلۈشتىن .
دەم تارتىماقتا دېڭىزىڭ
سۇ ئاستىغا چۆكمەكتە تېنىم ،
هاياتلىق توبان ئىچىدە .
ئاشۇ يەردە ئاچقۇزدى شەيتان
ئەۋرەتلرىنى ،
ئېزىپ كەتتى ئەر - ئايال بىللە ،
جىنسىيەت دەرىخىدە شېرىن مېۋە.
ئاشۇ يەردە باشلانغان جەننەت
ئاشۇ يەردىن قوغلاندى ئىنسان
ئاشۇ يەردە دوزاخ ھالاكەت .

بەرمەكتىمەن بېشارەت ،
 ۋاقت ئەمدى باشقا بىر ھالەت
 يىلالار بىزگە خۇددى دەقىقە
 زامان يوقتۇر ئەمدى بۇ يەردە .
 بەرمەكتىمەن بېشارەت ،
 جان ئالغۇچى بىر قارا ئۆڭكۈر
 دەم تارتىماقتا يېقىندىن بىزنى ،
 يىراقلارىدىن يەرشارىمىزنى .
 بەرمەكتىمەن بېشارەت
 ئەي ئىنسانىيەت !

تەن سەپرى يوقلىۇققا سەپەر
 ئالەم بىلەن تەن ئارىسىدا .

شەھۇتىم ئايىلانماقتا تېنىڭنى
 تېنىڭ ئايىلانماقتا قۇيياشنى
 قۇياش ئايىلانماقتا سامان يولىنى ،
 سامان يولى يېقىنلاپ قالغان
 ئالەمدىكى قارا ئۆڭكۈرگە .
 شەھۇتىم ئۆرلىمەكتە ئۈستۈنگە
 ئارىدا ۋاستە يوق بىۋاستە مەن .
 شەھۇتىم تارقالماقتا لەھزىلەرگە

هەر لەھزەم شۇنچە بۇيۈك ، شۇنچە تېرەن ،
 ئۇ تۇتاشقان مەڭگۈلۈك بىلەن .

چۆكۈپ ھەرلەھزىگە پارلىماقتىمەن
 ئىبادەتخانىدا ، كەڭ ئالەمدە مەن
 ئىستىقامەتتە بۇ راھەتلەك تەن ،
 بىمە ۋەس ، تىپتىنج ، يوپىيورۇق .

قۇتۇلدۇم شەكىللەردىن ئەي ئىگەم ،
 كۆڭلۈم ئادالاندى ساشا تولۇق ،
 سېنىڭ كەلمىكىڭ كەتمەككە ئوخشاش
 سېنىڭ مەۋجۇتلۇقۇڭ بەجايىكى يوق
 ئەزەلدىن بارسەن ،

ھەم يورۇقسەن ، ھەم قاراڭغۇلۇق .

بولغاندا مەن قەدەھتەك قۇرۇق
 مەيسەن ئۆزۈڭ كېلىپ تولغۇچى .

تۇرمۇشتىكى بۇ كىچىك كاللام
 پارقىراپ تۇرغان بىر تامىچە سۇ ،

ئەي ، ئوکيان سېنى سىغددۇرالماس ئۇ
 جىنچىراغ مەن لىپىلدىپ تۇرغان ،
 سەن چېكى يوق زور قاراڭغۇلۇق ،
 مەن تەلتۈكۈس ئۆچمەستىن تۇرۇپ
 كۆرەي سېنى قانداقمۇ تولۇق ؟

ئادەملەر ئارىسىدا مەن تەنها ئادەم ،

لېكىن بىللە دائىم سەن بىللەن .

سەن بىللەن ماڭىمەن، كۆرمەس ھېچ كىشى .

سەن بىللەن ياشايىمەن، سەزىمەس ھېچ كىشى .

يوقلىمەن ئەگىشىپ سائى .

سوّزلەيسەن ياتاقتا، ئىشخانىدا ماڭا

يېنىمدا كىشىلەر، ئىشتىمەس ھېچ كىشى .

تەنھالق سائى قىلغان ئىبادىتىمدوُر ،

تەنھالق ئىككىمىزنىڭ نەپەس ئېلىشى .

بۇ يەردە، بۇ كاربۇراتتا، بۇ منۇقتا

يالغۇزمەن تېنىڭ يوق،

كۆزۈڭ يوق، قۇلىقىڭ يوق، ئاغزىڭ يوق ،

كۆرسەن، ئاڭلايسەن، سوّزلەيسەن تولۇق .

مېنىڭ ئەمەس بۇ قول ،

بۇ كۆز ،

بۇ قۇلاق ،

ئەسىلدە يوق ئىدىم ئەمدى مەن يوق .

تەن سەپرى

مۇقەددەس سەپەر

رەبىشكى كۆر تىڭشا ۋەھىينى !

تېنىم كېچە مەھكەم تاقالغان ،

<http://ilkitap.blogbus.com>

كۆكىرىكىڭدىن بىرجۇپ نۇر ئوقى
تېشپ ئۆتتى چەكسىز كېچىنى .

ئەي، ئۇلۇغ سۇ باش - ئاخىرى يوق
ساڭا چۆمۈلدۈق سېنى بىلمە يىمىز .
بىز ئاق كەپتەر جان تېنىمىز سەن
بويمۇن سوزۇپ سېنى ئىزدە يىمىز .
قەسر سېنىڭ كاللىمىزدىكى
كىرىۋالدۇق ئۆزىمىز بىراق .
توشۇپ كە تتۇق قاراڭغۇلۇققا
تېنىمىزدە تۇرسا بىر چىراغ .
سۆزگە سەغماس سەندىكى مەنە
دەپ بولغان سۆز ئۆلۈككە ھېساب .
ئەمدى قانداق مەنە بىرەرىمىز
ئەي، تەپسىرى ئېيتىلغان كىتاب ؟
سەن تىرىكىسىن ، مەڭگۈ تىرىكىسىن
ھەر زامانغا سۆزلەيسەن يېڭى .
سېنىڭ سەرىڭ مەڭگۈلۈك پاك سەر
بىز تۈيغۇدا ، تۈيغۇمىز قېنى ؟
ئىچ - ئىچىمدىن خۇشاللىق ئەنە ،
مننە تدارلىق ، شۈكىرى ، تەنتەنە .
تۈيغۇم يېڭى ھەر دەقىقىدە

هەر شەيىدە يېپىېڭى مەنە .
 بۇ كۈنلەر بۇ كۈنلەر ئەمەس ،
 بۇ كۈنلەر دە مەن مېنىڭ ئەمەس ،
 تۇتقانلىرىم ساز ، نەرسە ئەمەس .
 بارماقلرىمدا يېنىك مۇزىكا ،
 مېنى چالماقتا ، چېلىۋاتقان كىم ؟
 ئېقىپ كىرمەكتە شىلدىرلاپ ئاستا
 مېنى غەرق قىلىۋاتقان كىم ؟
 ئەي ساقى ، مەن كۆتۈرەلمىدىم ،
 تېشىپ كەتتى تېنسىم پىيالەم .
 كۆزۈمنى يۇمدۇم ، يۇمۇلدى دۇنيا
 كۆزۈمنى ئاچتىم ، ئاچتى يوق ئادەم .
 كىرىپ كەتتىم چەكسىز لەززەتكە ،
 بالياتقۇغا ئايلاندى ئالەم ...
 پەيغەمبەر مىڭ يىلغا تەڭ بىر لەھىزىدە
 كۆتۈرۈلدى روھى ئالەمگە .

پەيغەمبەر
 چىپ - چىپ تەرىلىمەكتە ،
 ۋەھىي كەلمەكتە .

«ئۇنىڭ كۆرۈنۈشى چىرايلىق بولۇپ
 يۇقىرى ئۇپۇقتا تۇردى .

ئاندىن ئۇ ئاستا - ئاستا يېقىنىلىشپ
تۆۋەنگە ساڭگىلىدى .
ئۇ ئىككى پاچاق مىقدارى
ياكى ئۇنىڭدىنمۇ يېقىنراق يېقىنلاشتى»

پەيغەمبەر
كۆردى ،
ئاخىرلاشتى .

(4)

پاتتى قۇياش تەن ئۇپۇقغا
توشتى زامان قالىمىدى پۇرسەت .
ئاخىرى قايتىپ كەلدۈق ئىنسانلار
ئاچ ئىشكىنى چەكلەنگەن شەھۋەت !
ھېچنەرسىدە قالىمىدى لەززەت ،
قالىمىدى سر ياكى كارامەت
نىقاپىڭنى ئاچ مەددەنئىيەت !
كۈچلارغا پاتماس ئادەملەر
ئۆي - ئۆيلىه رەدە ، ئاپتوبۇستا لىق .
يەر - يۈزىگە سىغماي شەھەرلەر
كۆچتى سۇ ۋە يەر ئاستىغا زىق .
ئادەملەر كۆپ ، ئادەم يېگانە
قىلغىنى ئىش ئەمەس غېربىلىق .

ئادەم يېنیپ تۇرغان بىر چىراغ
پۈۋىسىمەكتە ئۆزىنى بىراق .

ئادەم بىر توب ئادەملەر بىلەن
ھەر بىر ئادەم ئۆزىدىن يىراق ،
ئۆزىدىكى قاغىچىراش پەقەت .

ئىنسانلارنىڭ ئاخىرقى نۇرى
يېنیپ تۇرار كۆزلەردىن شەھۋەت .

تىرىكىلەرگە ماكان يوق بۇندىا
ئىگىلەنگەن ئۆلۈك رەسمىيەت .

بۈيۈك قىممەت قۇربان قىلىنغان
ئەڭ ئەرزىمەس نەرسىلەرنى دەپ .

ئادەملەرنى قويىمىز نەگە
ئىشلەنەكتە ماددا تۆپىلەپ .

نەشىياتلار ئەسەبىيلەشكەن
ئۆچۈۋاتقان كتابلاردىن خەت .

قوغلاشماقتا ئۆلۈم سۈرتى
غالىجىلاشقان بۇ مەددەنىيەت .

ئادەم ئۆلدى قاراپ بېقىڭلار
ئۆلەكتە بىر ۋاستىغا مەقسەت ،
ئۆلەكتىمىز ھەي ئىنسانىيەت !

مانا ئەمدى قالىمىدى ئادەم

<http://ilkitap.blogbus.com>

قالغىنى تەن ۋە ئادەتلەنىش .
قالدى بىزگە ئەرزىمەس تۇرمۇش
سوغ، چۈپەندە ، زېرىكىشلىك ئىش.

مانا ئەمدى قالمىدى مەنە
كە تتىغۇ بۇ دۇنيا چۆلدىرەپ .
ئۈستىمىزدە ئاسماڭ قۇپقۇرۇق ،
زېمن مە ۋجۇت مەنسىز سوغۇق .
مۇمكىن ئەمەس مە ۋجۇتلۇق ، يوقلۇق
مۆجزىسىز قالغاندا ئالەم .
مۆجزىدۇر ھەر بىر دەقىقە
بولسلا بىر سەزگۈدەك ئادەم .
مۆجزىسىز قالغاندا ئالەم
ئاجىز، يالغۇز، خۇداسىز ئادەم.
دىن بولمايدۇ، قالغىنى ئادەت،
ئۇ زاماننىڭ ئاخىرلاشقىنى
ئۇ يېقىنلەپ قالغان قىيامەت.

ئالدىرايمىز

يوقتۇر ۋاقتىمىز.

ئەي دۇكانچى قورقۇۋاتامىسى؟

<http://ilkitap.blogbus.com>

پەشتابختاڭدا ھەممە مال تولۇق،
سەۋەب نېمە ئەمدى ۋاقت يوق.
ئەي خېرىدار ئالدىڭ ھەممىنى
بىراق ئىچىڭ تۇرار قۇپقۇرۇق،
سەۋەبى نېمە؟ ئەمدى ۋاقت يوق.

ئەي مۇخېرلار يازدىڭلار تولۇق
ھادىسىنى مەنسىز قۇرۇق،
ماھىيە تچۇ؟ ئەمدى ۋاقت يوق.

ئەي ئىنسانلار، نېمە بۇ زېمن؟
بۇ پايانسىز ئىبادەتخانا،
بىلمىدىڭلار ئۇكىم؟ بىزىلەركىم?
ئىستىغپارغا ئەمدى ۋاقت يوق.

ئەي ئۇلۇغ قاتىل، قورقۇۋاتامسىن؟
ئەي ئۇلۇغ ئۇلۇك، قورقۇۋاتامسىن؟
ئۇلۇش شەكىل سەن تىرىك ئېسەن،
تۇرغىن! ساڭا ئەمدى ۋاقت يوق.

ئەي پەيلاسوب، چەكتىڭ كۆپ جاپا،
ئىنسانلارغا ئىزدەپ باشپاناه،

ئۆزۈڭىچۈ؟ ئەمدى ۋاقت يوق.

ئەي ئالىملار ، قېنى مەرھەمەت
بىلگىنىڭلار شۇنچىلىك پەقەت ،
ۋاقت چەكتۈر ، ئەمدى ۋاقت يوق .

ئەمدى

ۋاقت

يوق !

مەنبە: «چۈمبەلدىكى كۆز»